

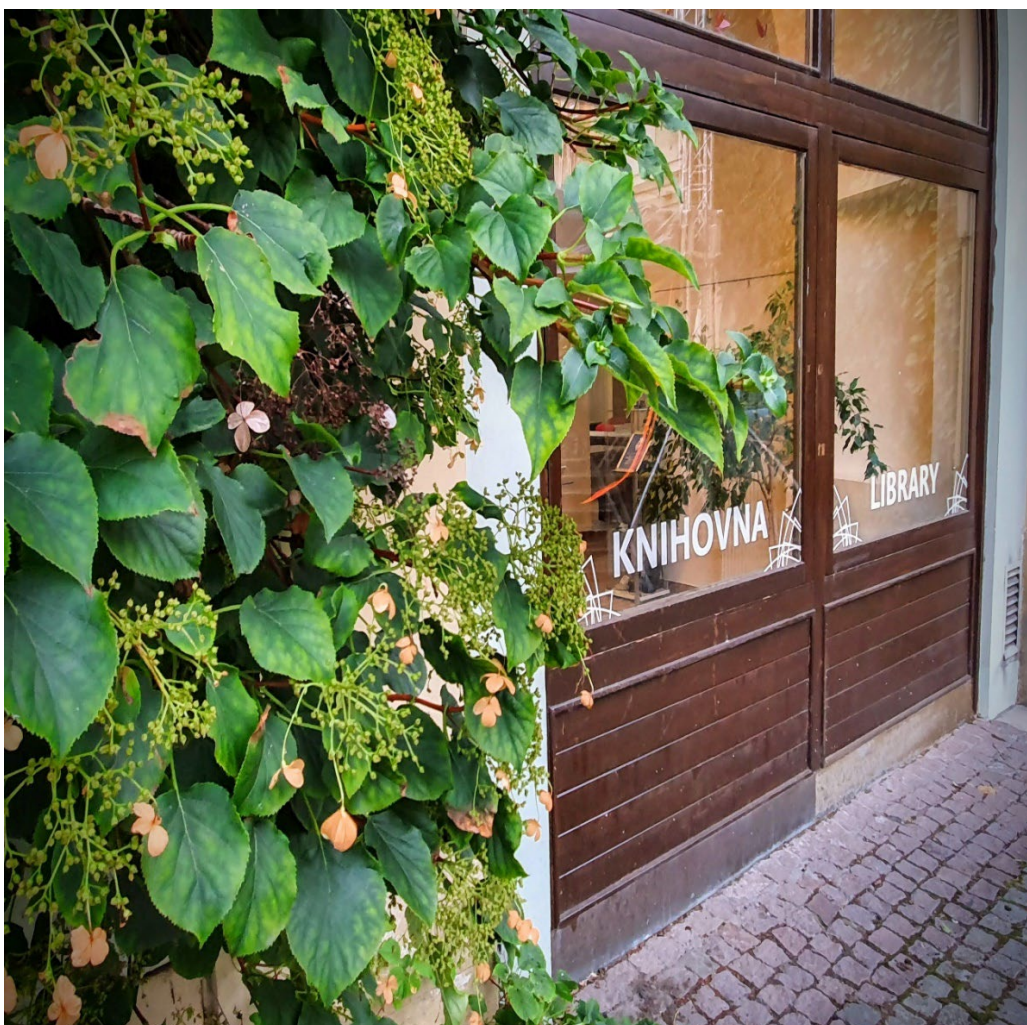

Knihovna

Genius loci...

Výroční zpráva

Knihovny univerzity Palackého 2023

Pohled ředitelky KUP	3

Ústřední knihovna

Oddělení bibliografických –informačních služeb	9
Oddělení doplňování fondu	16
Oddělení zpracování fondu	17
Oddělení výpůjčních služeb a ochrany fondu	22

Oborové knihovny

Britské centrum	28
Oborová knihovna Cyrilometodějské teologické fakulty	33
Oborová knihovna Fakulty tělesné kultury	36
Oborová knihovna Fakulty zdravotnických věd	39
Oborová knihovna Lékařské fakulty	43
Oborová knihovna Právnické fakulty	48
Oborová knihovna Přírodovědecké fakulty	52

Knihovna UP v roce 2023 aneb Co se podařilo

Knihovna UP v roce 2023 poskytovala veškeré svoje služby studentům a akademikům i zájemcům z řad veřejnosti, ve standardních otevíracích hodinách.

Rozpočet

KUP v roce 2023 hospodařila s dotací 38 mil. Kč.

Finance EIZ nejsou hrazeny z rozpočtu KUP, jsou zde ale kontrolovány a odsouhlasovány. 90 % rozpočtu pokrylo mzdy, 10 % rozpočtu bylo použito na údržbu, opravy, úklid, pilotní projekt RFID, vybudování nové recepce, nákup výpočetní techniky pro zaměstnance i studenty, dovybavení kanceláří, badatelny a studoven nábytkem a pracovními pomůckami.

Konečné vyúčtování výsledku hospodaření zpracovává jako každoročně EO RUP.

Personální a mzdový management

Nový mzdový tarif pro THP od 06/2023, navýšení v mediánu o 4.600,- Kč z 24.000,- na 28.600,- Kč. Průměrná mzda tak v KUP dosahuje 29.796,- Kč.

Byly dořešeny dva dlouhodobé personální problémy, jedna problémová pracovnice (nejdříve Knihovna PF, pak oddělení BIS, posléze Knihovna PŘF) odchází dohodou, druhá (Knihovna LF) do důchodu.

Pokrytí služeb se uskutečňuje v Knihovně PŘF do návratu knihovnice z rodičovské dovolené výpomocí z ostatních součástí KUP. Do Knihovny LF bude přijata od 01/2024 kvalifikovaná VŠ knihovnice.

Návštěvnost

Vysoká, ve srovnání s předchozím desetiletím – 515.661 uživatelů celkem (Zbrojnice 232.109, noční studovna 3.643). Situace podobná jako v r. 2022, kdy došlo k prvnímu skokovému navýšení o cca 65 tisíc uživatelů.

Aktivity, akce

Zaznamenán byl nárůst aktivit v oblasti pořádání akcí všeho typu, jak vlastních, tak univerzitních, městských i regionálních, na kterých se knihovna podílí. Viz tabulka na konci přehledu činnosti.

Odborná oddělení a pobočky KUP

BIS a MVS

Uzavřena smlouva s NTK (NCIP VaVal) na odběr EIZ pro UP na r. 2023-2027. Pracovníci oddělení jsou zapojeni v pracovních skupinách AKVŠ pro EIZ, OS, OA. Spolupráce s prorektorátem pro VaV UP v oblasti OS, OA, podpoře vědy,

publikování. Výuková činnost, semináře, přednášky, webináře pro fakulty, CŽV a ostatní.

ODF

Výběrové řízení na zahraniční časopisy pro UP, vítězem Suweco, vysoutěženo za cca 3,5 mil. Kč. Akvizice knihovních dokumentů za cca 1,7 mil. Kč.

Přednostní zpracování darů uložených v suterénu, kvůli jeho plánované sanaci.

OVSOF

Intenzivní revize a vyřazování ve volném výběru a skladu Zbrojnice. Stálý cíl: živý knihovní fond.

Příprava prostor skladu na vystěhování fondu (cca 200 tisíc knihovních jednotek), postupný úklid dle časových možností skladníků a pomocného knihovníka.

Vybudování historické badatelný se starými tisky ve 2.p. Zbrojnice.

Zřízení web s nabídkou vyřazených knih za 5,- Kč.

ÚK Zbrojnice – provoz toalet zatížený agresorem, 27 WC setů celkem rozbito v zimním a letním semestru 2022/2023. Instalace dalších kamer se záznamem. Po uveřejnění textu na facebooku KUP, psaného psychologem, ničení ustalo.

Neustávající jsou ale potíže s bezdomovci.

OZF

Zpracovávání nových dokumentů UP z běžné akvizice, průběžná pomoc Britskému centru s přesignováním jejich knihovního fondu. Zpracování fondu map prof. Voženílků; pokračuje průběžná katalogizace nových přírůstků map. Katalogizace knih pro FF, hlavně KAS, KH. Jsou zpracovávány autority pro SK ČR. Archivářka a knihovnice katalogizuje historický fond starých tisků, to je časově a odborně velmi náročné. Vědecká knihovna České Budějovice zpracovala projekt na doskenování obálek, obsahů apod. do Souborného katalogu ČR a je jeho hlavním zpracovatelem. V KUP jsou v tomto projektu zapojeny kromě katalogizátorů OZF i knihovnice ve výpůjčkách a mají vynikající výsledky (viz srovnávací tabulka).

KUP	celkem	obálky	obsah	literatura	autority				
	35360	7412	15667	12205	76				
CBVK	30004	13705	16257	42	72				
KUP +	5356	6293	590	12163	4				

Britské centrum

Zisk nové kanceláře pro vedoucí Britského centra, původní kancelář po úpravě a vybavení nábytkem bude sloužit výuce, zkouškám AJ Cambridge (navýšení počtu žadatelů), pro exkurze (zvýšený počet návštěvníků ze SŠ), pro dětskou skupinu AJ a Reading Club dospělých.

KCMTF

Bezproblémový chod knihovny i poskytování služeb a výuky. Vedoucí pověřen zpracováním statistik za celou KUP pro AKVŠ. Knihovna se podílí na projektech CMTF akviziční činností. Oba knihovníci se dále odborně vzdělávají (semináře, Erasmus).

KFTK

Pilotní projekt na technologii RFID. VŘ, dodání techniky a zaškolení personálu bez problémů. Po cca ročním provozu a získání zkušeností má KUP úkol: vysoutěžit RFID pro ostatní součásti KUP. Knihovna pracuje standardně, výuka a knihovnické služby jsou na vysoké úrovni, včetně správy OBD FTK.

KFZV

Knihovní fond přestěhován a obsluhován KLF, vedoucí knihovny vyučuje, školí, pracuje na rešerších a odborném poradenství pro akademiky, hlavně pro VaV a publikování. Čekáme na vlastní prostory pro knihovnu. Pracovnice z výpůjčky KFZV nahradila odchozí knihovnici jiné pobočky.

KLF

Krizový management v Knihovně LF – dlouhodobé nemoci 2 knihovnic. Na LF uzavřena velká tichá studovna, proto enormní nápor na služby a studovny KLF v zimním semestru. Tři zbylé knihovnice to zvládají bez omezení otevíracích hodin pouze s vypětím všech sil. Vedoucí je značně vytížena podporou VaV LF a výukou na dětské klinice.

KPF

Bezproblémový chod knihovny i poskytování služeb a výuky. Vedoucí se stále iniciativně vzdělává v oblasti práva a aktivně se účastní setkávání pracovníků právních knihoven Česka a Slovenska. Pro oddělení komunikace PF monitoruje publikační činnost akademiků v periodikách.

KPřF

Knihovnice mají všechny malé děti s častou nemocností, ale obětavě se zastupují jak na pobočce na Envelopě, tak v Holici, a tak zvládají všechny služby a provoz bez omezení otevíracích hodin.

Kumulativní přehled akcí a aktivit Knihovny UP

Termín	Popis akce
14. 1. 2023	Den otevřených dveří Univerzity Palackého Komentované prohlídky Ústřední knihovny ve Zbrojnici od 11:00 do 14:00 v každou celou hodinu. Cca 60 účastníků. Více než 100 zájemců o individuální prohlídku knihovny. + propagační předměty na infopointu (brožury, záložky, placky)
14. 1. 2023	Svatba v časopisecké studovně
14. 1. – 13. 3. 2023	Výstava Zrcadlení , recepce knihovny ve Zbrojnici. Úterý 7. 3. 2023 18:00 demisáž výstavy
18. 2. 2023	10:00–12:00 Mezinárodní den Aspergerova syndromu časopisecká studovna Pořadatel: Za sklem o. s. - OLOMOUC
3. 3. 2023 – 14. 6. 2023	Výstava fotografií docenta M. Kaly Klubovna Zmijozel
13. 3. – 17. 3. 2023	Týden s EIZ Webinář, workshopy, školení, konzultace, soutěžní anketa
19. 4. 2023	Literární večer BC KUP Téma Stories Out of Space. Ve spolupráci s Katedrou anglistiky a amerikanistiky FF UP. Cca 40 účastníků
3. 5. 2023	Majáles UP Prezentace služeb knihovny + komentovaná ukázka starých tisků vybraných dle oborů studovaných na UP. Aktivita pro studenty v rámci majálesového indexu
12. 5. 2023–30. 6. 2023	Výstava 100 let Wisławy Szymborské 25 výstavních panelů Klubovna Nebelvír Vernisáž 12. 5. 2023 v 11:00 v klubovně Nebelvír
17. 5. 2023	Beseda s překladatelem BC KUP 17:30–19:00 Host Lucie Mikolajková, moderátor Marcela Koupilová Klubovna Zmijozel 10 účastníků
19. 5. 2023	Olomoucká muzejní noc 2023 Individuální prohlídky Zbrojnice, výstavy, projekt Návrat do Nového světa,

	komentovaná ukázka starých tisků. Cca 150-200 návštěvníků
1. 9. - 30. 10. 2023	Jindřich Štreit a Michal Vítek „Právo a my“ Vernisáž za účasti prof. Štreita proběhla dne 20. 9. v 15:00 v časopisecké studovně za účasti asi 25 zájemců
5. – 13. 9. 2023	12. ročník Seznamováku (1. a 2. turnus) Knihovna prezentována na obou turnusech, účast na každém turnusu přibližně 100 studentů
9. – 10. 9. 2023	Dny evropského dědictví (otevřené památky) Individuální prohlídky knihovny na vyžádání pod vedením knihovníka, výstava starých tisků, ke zhlédnutí výstavy „Právo a my“ a v recepci Zbrojnice „Malé světy“. Účast cca 170 zájemců
9. 9. – 14. 12. 2023	Výstava Okamžiky v recepci Zbrojnice Úterý 27. 9. 2023 17:00 vernisáž výstavy za účasti autorky Hany Kořánové
9. 9. 2023	Setkání absolventů Prohlídka KUP pod vedením průvodkyně pí. Krausové z Vily Primavesi v časech 14:00 a 15:30, k dispozici i výstava starých tisků se zaměřením na vzácné kousky a díla Františka Palackého, vstup umožněn i do sklepa, cca 30 zájemců
19. 9. 2023	MEET UP Akce na Náplavce, velký zájem ze strany studentů. K dispozici propagační předměty KUP (placky, tužky, záložky). Aktivita pro studenty v rámci sbírání razítek do indexu.
26. 9. 2023	Speak Dating (BC KUP) Akce pod záštitou VKOL a Eurocentrum Europe Direct Olomouc v Červeném kostele
20. 9. 2023	Noc literatury Plně v režii VKOL
6. 10. 2023	Noc vědců 60-65 návštěvníků, kteří si přišli zahrát knihovnický kvíz a podívat se na Tajemství starých tisků
20. 10. 2023	Open Science Week Participace na akci v rámci Open Science Week (problematika Open

	Science Community, Citizen Science apod.), moderování odpolední části se ujal Mgr. Radomír Sztwiertnia. Cca 20 fyzických účastníků a 40 online účastníků
1.11. – 31. 12. 2023	Výstava UP očima studentů U3V Výstava v časopisecké studovně KUP, vernisáž 21. 11. od 17:00 za účasti prof. Jindřicha Štreita a prof. Víta Zouhara. Cca 50 lidí
1.11. – 2.11. 2023	Prodejní výstava Slovart G.T.G. Výstava zahraničních knih, kdy mohou studenti ovlivnit, co se nakoupí do fondu KUP
7.11 – 28. 11. 2023	Open Science Bootcamp Série školení na téma OA, na které se podílel i Mgr. Radomír Sztwiertnia s přiblížením tématu Open Access. Probíhalo vždy v úterý od 9:00 do 13-14:00 v Envelopa Hub
1. 12. 2023	Den otevřených dveří UP Komentované prohlídky a návštěva badatelný v 11:00, 12:00, 13:00 a 14:00. Propagační předměty k dispozici pro zájemce (placky, čokolády a mentolky). Cca 30 účastníků
6. 12. 2023	Literární večer „slam poetry“ Akce Britského centra ve spolupráci s KAA FF UP s možností prezentovat vlastní básnickou tvorbu. Cca 20 účastníků
13. 12. 2023	Vánoční dílnička BC KUP Z důvodu nemoci byla akce zrušena
18. 12. 2023	Výstava „Kořeny domova“ Výstava studentky Zuzany Fabiánové. Vernisáž proběhla dne 18. 12. 2023 v 17:00 za účasti autorky

Mgr. Helena Sedláčková
ředitelka Knihovny UP

Oddělení bibliograficko-informačních služeb (BIS)

Elektronické informační zdroje (EIZ)

Univerzita Palackého v Olomouci (dále jen UP) taktéž v roce 2023 využívá možnosti předplatného elektronických informačních zdrojů. Od 1. 1. 2023 nově s podporou projektu Národního centra pro informační podporu výzkumu, vývoje a inovací (dále jen **NCIP VaVal**), který plynule navázal na projekt CzechElib a který i pro rok 2023 poskytuje významnou finanční dotaci ve výši 50% a nebo 70% vysoutěžených EIZ. I díky tomuto projektu, jehož hlavním řešitelem je nadále Národní technická knihovna v Praze, jsme měli možnost rozšířit portfolio elektronických informačních zdrojů o předplatné některých významných vydavatelů – jako např. Taylor & Francis, De Gruyter, OECD iLibrary a jiné.

Výhodou projektu NCIP VaVal je mimo jiné i přechod u některých vydavatelů z původního modelu předplatného **Read k modelu Read&Publish**. Ten nabízí našim autorům možnost bezplatného či zvýhodněného publikování v open access časopisech. V rámci celého kalendářního roku byly zcela vyčerpány tokeny poskytnuté vydavatelstvím Taylor & Francis, De Gruyter, Springer Nature a v rámci neomezeného publikování pak dominovali American Chemical Society, Cambridge University Press a Oxford University Press.

Stále se využívá i program **VISK 8/A Informační zdroje**, který již několik let realizuje Národní knihovna ČR, a díky němuž se každoročně obnovuje přístup do mediálních databází Anopress a PressReader, které jsou dle dostupných statistik našimi uživateli velmi dobře využívané.

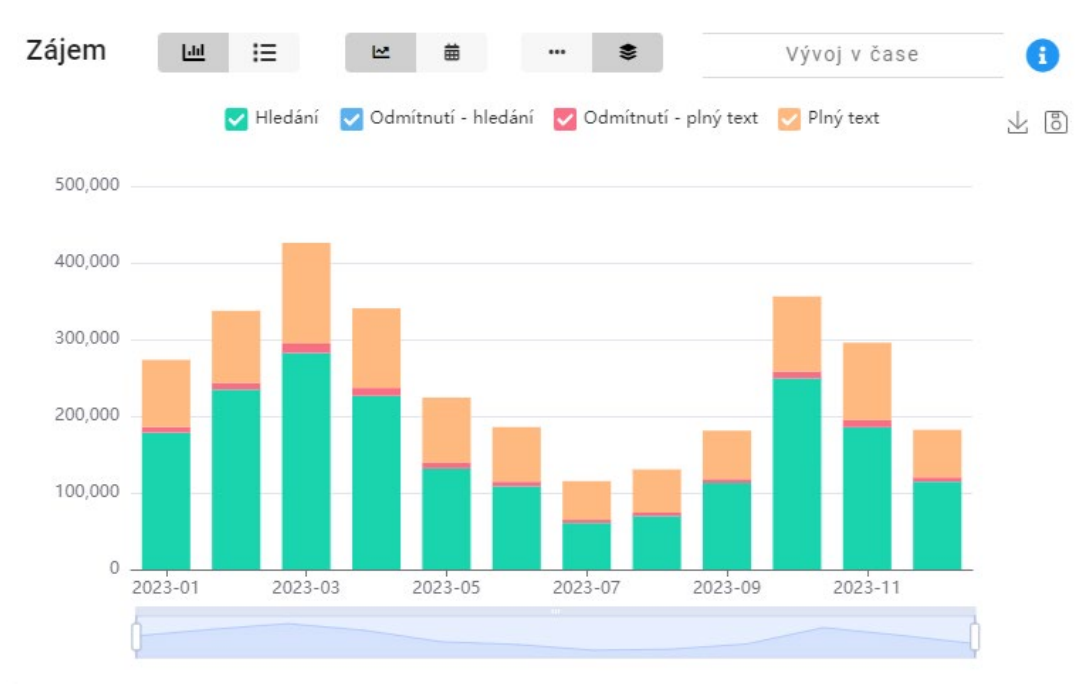
Portál EIZ UP

Na webové aplikaci Portál EIZ UP (<https://ezdroje.upol.cz>), která slouží jako vstupní brána pro přístup k elektronickým informačním zdrojům (dále jen EIZ nebo e-zdroje), byly postupně přidány všechny informace nejenom o nově pořízených e-zdrojích, ale i aktualizovány informace o e-zdrojích pořízených v předchozích letech. Portál EIZ UP tak poskytuje nejen přístupové linky, ale rovněž informace o obsahu a aktuálních změnách v EIZ, případně nabídky zkušebních přístupů do databází a informace o školeních a aktivitách souvisejících s EIZ.

I v průběhu roku 2023 byl portál pravidelně spravován, kontrolován a technicky zabezpečen, aby byl schopen umožňovat svým uživatelům bezproblémový přístup i potřebné e-zdroje předplácené UP.

Dle dostupných statistik je zřetelné, jak se za uplynulý rok zvýšil zájem o EIZ nejenom z hlediska přístupu a hledání v jednotlivých databázích, ale také počty stažených článků na jednotlivých platformách.

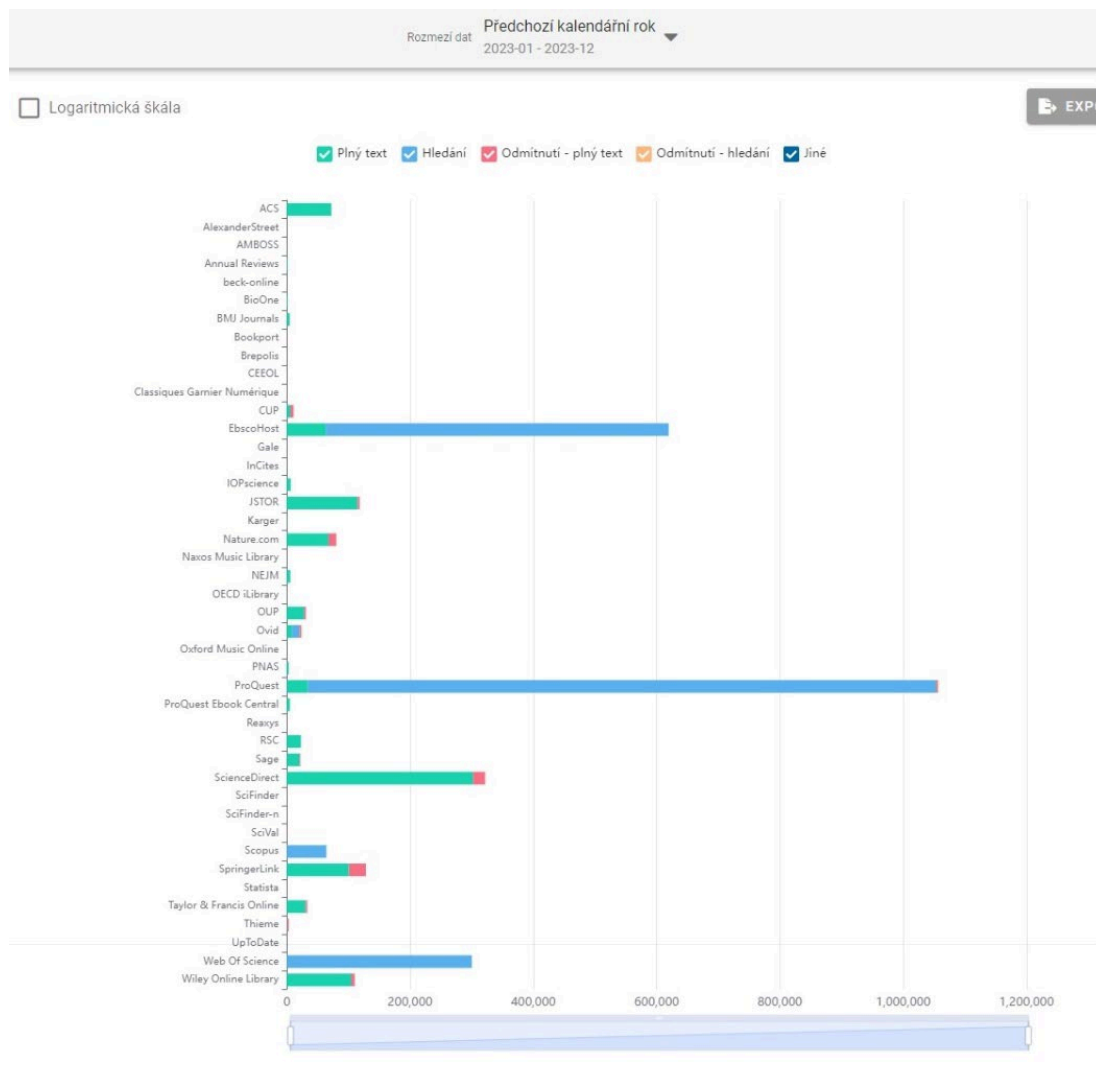
Přehled zájmu dle statistického systému CELUS zahrnující databáze z projektu NCIP VaVal

Přehled zahrnující nejčastěji využívané zdroje k hledání a nejvíce stažených článků v plném textu z jednotlivých časopisů dle statistického systému CELUS

Celkový zájem	Přehled SUSHI	Plný text	Hledání																																								
Celkový zájem 3 047 736	Přihlašovací údaje 40	Největší zájem tohoto typu	Největší zájem tohoto typu																																								
Počet dní s daty 365	Reporty 90	<table border="1"> <tr><td>Nature Communications</td><td>13 396</td></tr> <tr><td>Scientific Reports</td><td>12 865</td></tr> <tr><td>Frankfurter Allgemeine Zeitung</td><td>12 238</td></tr> <tr><td>Nature</td><td>11 441</td></tr> <tr><td>Journal of the American Chemical Society</td><td>9 846</td></tr> <tr><td>Angewandte Chemie International Edition</td><td>5 713</td></tr> <tr><td>New England Journal of Medicine</td><td>5 645</td></tr> <tr><td>The Journal of Organic Chemistry</td><td>5 096</td></tr> <tr><td>Journal of Biological Chemistry</td><td>4 130</td></tr> <tr><td>Organic Letters</td><td>3 975</td></tr> </table>	Nature Communications	13 396	Scientific Reports	12 865	Frankfurter Allgemeine Zeitung	12 238	Nature	11 441	Journal of the American Chemical Society	9 846	Angewandte Chemie International Edition	5 713	New England Journal of Medicine	5 645	The Journal of Organic Chemistry	5 096	Journal of Biological Chemistry	4 130	Organic Letters	3 975	<table border="1"> <tr><td>DynaMed</td><td>212 809</td></tr> <tr><td>Web of Science</td><td>211 193</td></tr> <tr><td>Web of Science™ Core Collection</td><td>74 646</td></tr> <tr><td>Scopus</td><td>64 240</td></tr> <tr><td>Associated Press Video</td><td>22 083</td></tr> <tr><td>eBook Collection (EBSCOhost)</td><td>18 555</td></tr> <tr><td>MEDLINE Complete</td><td>17 808</td></tr> <tr><td>Academic Search Ultimate</td><td>17 289</td></tr> <tr><td>APA PsycInfo</td><td>16 721</td></tr> <tr><td>RILM Abstracts of Music Literature with ...</td><td>16 379</td></tr> </table>	DynaMed	212 809	Web of Science	211 193	Web of Science™ Core Collection	74 646	Scopus	64 240	Associated Press Video	22 083	eBook Collection (EBSCOhost)	18 555	MEDLINE Complete	17 808	Academic Search Ultimate	17 289	APA PsycInfo	16 721	RILM Abstracts of Music Literature with ...	16 379
Nature Communications	13 396																																										
Scientific Reports	12 865																																										
Frankfurter Allgemeine Zeitung	12 238																																										
Nature	11 441																																										
Journal of the American Chemical Society	9 846																																										
Angewandte Chemie International Edition	5 713																																										
New England Journal of Medicine	5 645																																										
The Journal of Organic Chemistry	5 096																																										
Journal of Biological Chemistry	4 130																																										
Organic Letters	3 975																																										
DynaMed	212 809																																										
Web of Science	211 193																																										
Web of Science™ Core Collection	74 646																																										
Scopus	64 240																																										
Associated Press Video	22 083																																										
eBook Collection (EBSCOhost)	18 555																																										
MEDLINE Complete	17 808																																										
Academic Search Ultimate	17 289																																										
APA PsycInfo	16 721																																										
RILM Abstracts of Music Literature with ...	16 379																																										
Průměrný denní zájem 8 350.0	Reporty 7 4 29																																										
	Reporty 18 11 61																																										

Přehled nejvyužívanějších platform k hledání a počty stažených článků v plném textu dle statistického systému CELUS

Rešeršní a adresné informační služby

Pro zájemce z řad uživatelů kategorie A bylo zpracováno **40 rešeršních požadavků** zaměřených na odbornou problematiku. Prostřednictvím služby **E-novinky** byli uživatelé emailem informováni o změnách ve vyhledávacích prostředích EIZ, o rozšiřování obsahu stávajících databází, o nových zkušebních přístupech apod. V roce 2023 bylo zasláno **1950 emailů**.

V průběhu roku bylo také poskytnuto **33 osobních individuální konzultací**, z toho **17 do 30 minut** a **16 konzultací v délce trvání nad 30 minut** týkající se práce s **EIZ**, které byly vyžádány především z řad studentů. Rovněž byly zodpovídaný

dotazy (telefonicky, emailem), které souvisely s přístupem k EIZ v rámci celouniverzitní sítě UP nebo s možností vzdáleného přístupu k EIZ, rozšiřováním EIZ v rámci připravovaných projektů atd. Celkem bylo zodpovězeno **114 dotazů**. Konzultace k problematice **Open Science** pak využilo dalších **66 uživatelů, z toho 21 požadavků překročilo délku trvání nad 30 minut. V celkovém součtu všech požadavků bylo tedy zodpovězeno 213 dotazů.**

Personálie

K 1. 1. 2023 nastoupila do Oddělení meziknihovní výpůjční služby paní Mgr. Michaela Mališková, která převzala agendu pasivní MVS. K 30. 6. 2023 ukončila pracovní poměr Mgr. et Mgr. Barbora Malínek Číhalová a od 1. 8. 2023 nastoupil na pozici Informačního vzdělávání Mgr. Radek Petřík. Chod obou oddělení tak v průběhu roku zabezpečovalo sedm zaměstnanců.

Ti se v průběhu roku aktivně zapojili do 93 vybraných odborně vzdělávacích kurzů či seminářů, webinářů a účastnili se také několika konferencí. Za všechny bych uvedla například semináře pořádané Centrem celoživotního vzdělávání UP školení na téma Umělá inteligence ve výuce a ve vzdělávání, Prezenční dovednosti nebo Komunikace v konfliktních situacích. Absolvovali různé webináře např. na téma Propojená data (Linked data), Mediální gramotnost, Persistentní identifikátory, Systémy pro národní repozitářovou platformu a řadu dalších. Účastnili se také několika konferencí – jako např. Knihovny současnosti nebo Bibliotheca Academica 2023, která se konala v Jindřichově Hradci.

Meziknihovní výpůjční služba

Aktivní MVS

Celkový počet požadavků od čtenářů	933
Počet objednávek do tuzemských knihoven.....	318
z toho vyřízených výpůjčkou	217
z toho vyřízených tištěnou kopií	101
Počet nevyřízených požadavků	615*

* z tohoto počtu nebylo 179 dokumentů nalezeno v českých knihovnách (a následně objednáno prostřednictvím mezinárodní MVS) a zbývajících 436 požadavků nebylo vyřízeno z následujících důvodů:

- 1) dokument byl nalezen v KUP nebo ve VKOL
- 2) dokument byl nalezen v našich databázích nebo na internetu
- 3) dokument nebylo možno objednat kvůli nedostupnosti v konkrétní knihovně
- 4) čtenář svoje požadavky stornoval
- 5) čtenář neměl zájem o zajištění v zahraničí (MMVS)
- 6) chybné citace

Pasivní MVS

Celkový počet požadavků od tuzemských knihoven	274
z toho vyřízených výpůjčkou	157
z toho vyřízených tištěnou kopií	66
Počet nevyřízených požadavků	51*

* Požadavky nemohly být vyřízeny:

- 1) z důvodu nedostupnosti požadovaných dokumentů
- 2) objednávky byly nesprávně zaslány na KUP a dále postoupeny LF nebo VKOL
- 3) žadající knihovna svou objednávku stornovala

Mezinárodní MVS

Celkový počet požadavků (včetně Subita)	179
z toho celkový počet objednávek odeslaných do VKOL	158
z toho vyřízených výpůjčkou	92
z toho vyřízených tištěnou kopií	54
z toho vyřízených prostřednictvím SUBITO.....	21
z toho vyřízených elektronickou kopií.....	20*
počet nevyřízených požadavků.....	13**

*Kopie jsou ze strany Subita dodávány v elektronické podobě, čtenářům potom předány v tištěné verzi.

** požadavky nemohly být vyřízeny:

- 1) z důvodu nedostupnosti požadovaných dokumentů
- 2) z důvodu storna

Mezinárodní MVS pasivní

celkový počet požadavků	1
kladně vyřízeno	1
počet nevyřízených požadavků.....	0

Vzdělávací aktivity

I tento rok jsme uspořádali již 6. ročník vzdělávací a propagační akce **Týden s EIZ**, který se konal v termínu **13. 3. – 17. 3. 2023**. V průběhu celého týdne se uskutečnilo několik webinářů, které účastníkům představily postupy a metody, jak hledat v konkrétních odborných databázích. Knihovnice z oddělení BIS pak vedly odborně zaměřené workshopy, na kterých si jednotliví účastníci mohli prakticky vyzkoušet, jak vyhledávat odborné články a literaturu vhodnou pro jejich závěrečné práce. Na všech pobočkách probíhaly po celé období konzultace zaměřené především na práci s e-zdroji.

Na základě ankety, která probíhala po celou dobu trvání této akce, jsme zjišťovali, jak účastníci hodnotí její přínos a jaké měli očekávání? Na základě jejich reakcí

víme, že pořádání Týdne s EIZ má smysl, že oceňují služby a veškeré aktivity spojené s využitím elektronických zdrojů, že získají důležité a potřebné informace především k psaní jejich závěrečných prací. Bonusem pro všechny pak byly opět i drobné dárečky ve formě propagačních předmětů od našich partnerů jako např. Albertina icome Praha s. r. o, Ebsco, Bookport, projekt CzechElib.

Z pozice koordinátora Open Science v KUP pokračovala také spolupráce s **pracovní skupinou Open Science**. Hlavní náplní jednotlivých setkání byla příprava nové vnitřní normy zabývající se správou výzkumných dat na UP, rozvoj Open Science komunity a realizace cyklu školení v klíčových oblastech otevřené a zodpovědné vědy na UP. Pro tento cyklus školení byly připraveny z celkových devíti modulů tři moduly naším oddělením, a to konkrétně Úvod do otevřené vědy, Otevřené publikování a Správa výzkumných dat a F.A.I.R. principy. Školení se konalo v září v pilotní verzi, následně pak druhé kolo v průběhu listopadu. Do budoucna se předpokládá pravidelné nasazení do programů CŽV pro zaměstnance a studenty DPS.

V termínu od **16. 10. do 20. 10. 2023** jsme se zapojili do celonárodní akce **Open Science week 2023**, která probíhala v pěti různých městech (Praha, Ostrava, Brno, Liberec a Olomouc), jak v prezenční, tak online formě. Tato setkání nabídla účastníkům kompletní přehled o vývoji Open Science v rámci českého výzkumného prostředí. Témata zahrnovala nejenom popis aktuálního stavu na jednotlivých institucích, ale nabídla především vhled do práce s výzkumnými daty, jejich bezpečné ukládání a právní aspekty související s otevřenou vědou a v neposlední řadě i ozvěny open science ze strany laické veřejnosti. Tento pilotní projekt se setkal s obrovským zájmem nejenom ze strany zástupců pořádajících univerzit, ale také z vědecké komunity, čímž byl naplněn hlavní cíl této akce.

V letním a podzimním semestru probíhala také naše pravidelná školení na práci s EIZ, kterých se účastnili zájemci z řad studentů i akademických pracovníků. Tématy jednotlivých školení byly především stanovení rešeršní strategie, možnosti vyhledávání v katalozích a licencovaných databázích, citování s citačním manažerem Citace PRO Plus, otevřená věda, jak se vyhnout publikování v predátorských časopisech a jak ověřit kvalitu vědeckého časopisu.

V průběhu roku 2023 se podařilo zrealizovat **51 seminářů**, na kterých bylo prezenčně proškoleno **817 účastníků**. I nadále jsme nabízeli zájemcům školení formou webinářů, které jsme uskutečnili **3** a zúčastnilo se jich **114** posluchačů z řad studentů, akademiků i vědeckých pracovníků UP. Součástí informačního vzdělávání byly i vstupy do diplomových seminářů nebo podobně zaměřených předmětů na jednotlivých fakultách UP.

Probíhala i výuka akreditovaných předmětů **Elektronické informační zdroje pro studenty bakalářského (FIF/EIZB) a magisterského studia (FIF/EIZM)** na

Filozofické fakultě UP. Oba předměty byly vyučovány formou blended learning a úspěšně je dokončilo **37 studentů**, kterým byl udělen zápočet.

Pokračovalo se také ve výuce dvou akreditovaných předmětů **Práce s elektronickými informačními zdroji** na Pedagogické fakultě UP (USS/UPEZ a USS/KUPEZ). I tento předmět byl realizován především formou blended learning a zápočet v roce 2023 získalo **182 studentů**.

Díky spolupráci s Oddělením dalšího vzdělávání, byly vypsány tentokrát pouze 2 kurzy s tématy **Open science – východiska, možnosti, perspektivy a Nové možnosti publikování v open access – smlouvy Read & Publish na UP**. Úspěšně je absolvovalo **14 účastníků**.

Mgr. Kristina Mikešová
vedoucí oddělení BIS

Oddělení doplňování fondu

Akvizice neperiodických dokumentů

Celková částka, využitá na nákup knihovních dokumentů do knihovny Zbrojnice, činila v roce 2023 cca 2 100 000 Kč. Tento rozpočet byl opět složen z financí čerpaných z rozpočtu KUP (cca 1 890 000 Kč) a z *Programu na podporu vzdělávání na vysokých školách v Olomouckém kraji v roce 2023* (210 784 Kč). Kromě běžných nákupů tištěných knihovních dokumentů byla rozšířena kolekce elektronických knih vydavatelství Edward Elgar o tituly s tematikou lidských práv. Cena této kolekce činila 146 755 Kč.

Ve spolupráci s firmou Slovart G. T. G. se ve dnech 1.11. – 2.11. konala tradiční výstava zahraniční odborné literatury. Na základě doporučení od návštěvníků bylo vybráno k nákupu 50 titulů v ceně 105 989 Kč.

Akvizice neperiodických dokumentů

I v tomto roce proběhl výběr dodavatele zahraniční periodické literatury prostřednictvím výběrového řízení. Jako jediný účastník se přihlásila firma Suweco s cenovou nabídkou ve výši 3 180 463,81 Kč. Akvizice českých titulů probíhá dále po jednotlivých vydavatelích.

Vzdělávání

Pracovníci ODF pokračují zejména v jazykovém vzdělávání. Kromě toho navštívili během roku celkově 7 kurzů CŽV. Antonín Pokorný vystoupil na konferenci Elektronické služby knihoven ve Zlíně s příspěvkem *Zapojení umělé inteligence do procesů akvizice* a dále pak na Akvizičním semináři v Havlíčkově Brodě s příspěvkem *Umělá inteligence v akvizici – hrozba nebo příležitost?*

Personální změny

V říjnu 2023 se vrátila z rodičovské dovolené Monika Kohoutková. Převzala od Petry Frysové agendu katalogizace pokračujících zdrojů. Petra Frysová se nadále věnuje především zpracováním darů a knihovních dokumentů převáděných do KUP z jiných částí univerzity.

Mgr. Antonín Pokorný
vedoucí Oddělení doplňování fondu

Oddělení zpracování fondu

Oddělení zpracování fondu zpracovává knižní i speciální dokumenty (elektronické zdroje, hudebniny, kartografické dokumenty, zvukové záznamy a videozáznamy) pro všechny fakulty Univerzity Palackého (viz graf) a jednotlivá pracoviště Univerzity Palackého (Britské centrum, Archiv UP, Kariérní centrum UP). Zpracováváme také knihy z některých katederních knihoven (Knihovna asijských studií, Richterova knihovna, Katedra historie - sekce archeologie, Studovna FF). Všechny zpracované záznamy se objevují nejen v katalogu Knihovny UP, ale zasíláme je i do Souborného katalogu ČR, a zároveň se spolupodílíme zasíláním jmenných a věcných autorit na tvorbě souborů Národních autorit ČR.

V našem oddělení pracuje 6 samostatných odborných knihovníků – katalogizátorů, kteří zpracovávají dokumenty kompletně, a to z jmenného i věcného hlediska. Každý z katalogizátorů zpracovává knižní dokumenty ze všech oborů a ve všech jazykových variantách, které se v rámci Univerzity Palackého pořídí. Zároveň se každý katalogizátor specializuje na jeden konkrétní druh speciálního dokumentu.

Vedoucí oddělení Simona Uherková je zároveň jmennou redaktorkou knihovního katalogu, tudíž je garantem jmenného zpracování dokumentů. Ta je i supervizorkou pro jmenné personální autority, které zasílá do rejstříku Národních autorit, zaštiťuje zpracování všech speciálních dokumentů, a také skenuje obálky a částečně obsahy zpracovaných knih.

Helena Andryšková je katalogizátorkou, a zároveň věcnou redaktorkou knihovního katalogu. Je tedy garantem věcného zpracování dokumentů a vypracovává nové věcné autority, které zasílá do rejstříku Národních autorit. Obě redaktorky sledují metodiku Národní knihovny ve své oblasti, jsou členkami Pracovních skupin NK, a školí a informují ostatní katalogizátory.

Lenka Trojanová je supervizorkou jmenných personálních autorit a Zdeňka Krůželová je katalogizátorkou a zároveň supervizorkou jmenných korporativních autorit a autorit akcí. Obě supervizorky posílají autority do souboru Národních autorit ČR, sledují změny v této oblasti a informují o nich ostatní katalogizátory.

Jiří Škrobák se kromě katalogizace věnuje stavění fondu ústřední knihovny, spravuje systém signatur, provádí aktualizaci signatur a jejich změny. Totéž vykonává i pro knihovnu Katedry asijských studií a Sinofon.

Knihovnicko-informační služby + novinky uplynulého roku

Katalogizátoři zpracovávají knižní i speciální dokumenty podle katalogizačních pravidel RDA a všechny takto vytvořené záznamy zasíláme do Souborného katalogu ČR. Všichni katalogizátoři zároveň vypracovávají a doplňují personální autority, které potřebují použít do zpracovávaných dokumentů, a supervizorky takto vytvořené autority revidují a zasílají do souboru Národních autorit ČR.

V průběhu roku 2023 vypracovala S. Uherková doplňkový manuál pro jmennou katalogizaci a manuály pro katalogizaci speciálních dokumentů. Do stávajících

materiálů byly zpracované změny a dodatky vydané NK a poznatky získané praxí v průběhu předešlých let.

H. Andrášková vypracovala podrobný manuál pro věcnou katalogizaci.

Oddělení zpracování fondu nadále pokračuje ve spolupráci s Centrem podpory studentů se specifickými potřebami Pedagogické fakulty UP v Olomouci. Centrum převádí dokumenty, potřebné ke studiu, do speciální elektronické podoby určené pro zrakově znevýhodněné uživatele. Tyto dokumenty S. Uherková zkatologizuje, vloží do knihovního katalogu a zpřístupní je tak oprávněným uživatelům. Zároveň pokračuje Knihovna UP s přispíváním na portál Knihovní brána pro zrakově postižené, který slouží jako souborný katalog speciálních dokumentů, určených pro zrakově znevýhodněné uživatele.

Nadále skenujeme obálky všech zpracovaných knih. U knih, které jdou přímo k vyučujícím, do Archivu UP nebo do katederních knihoven, skenujeme i obsahy knih, případně literaturu.

Nadále pokračujeme v katalogizaci nových přírůstků do sbírky atlasů a map prof. Voženílka.

L. Trojanová zaškolila v lednu katalogizátorku starých tisků P. Absolonovou a v listopadu katalogizátorku časopisů M. Kohoutkovou na tvorbu jmenných personálních autorit. Oběma do konce roku 2023 L. Trojanová vytvořené autority kontrolovala a opravovala.

V průběhu roku jsme také pracovali na pročišťování rejstříku jmenných autorit od duplicit, které vznikají zejména stahováním klasifikačních prací ze STAGu do knihovního katalogu. Pravidelně opravujeme propojení vzájemných vazeb u jmenných, korporativních a věcných autorit přetažených z NK.

V průběhu roku jsme vyčistili knihovní katalog od prázdných akvizičních záznamů.

Statistiky

Na rok 2023 byl Lence Trojanové a Pavle Lžičařové (toho času na rodičovské dovolené) opět schválen Grant Ministerstva kultury ČR - VISK9/II na projekt Harmonizace lokálních autorit KUP se souborem národních autorit v Souborném katalogu Národní knihovny ČR. Díky tomu se podařilo zkontrolovat, zharmonizovat a opravit **1.471** jmenných autorit.

V roce 2023 bylo v rámci zpracování dokumentů v oddělení OZF vytvořeno, zrevidováno a zasláno do souboru Jmenných autorit ČR **3.815** personálních a korporativních autorit. Celkově jsme od roku 2009, kdy naše knihovna zakoupila systém ARL a začala pracovat ve formátu Marc21, přispěli ke konci roku 2023 do souboru Národních autorit ČR počtem **25.743** nových autorit.

V roce 2023 bylo zasláno do souboru Věcných autorit ČR **8** návrhů věcných autorit a **4** nová geografická hesla.

Nadále jsme zpracovávali nejen nové knihy (zakoupené z rozpočtu na nákup knih KUP a grantů fakult a kateder), ale i starší dokumenty z některých kateder a součástí UP, které doposud nebyly zaevidované a zpracované v katalogu KUP

(např. dokumenty z daru Katedry asijských studií, dokumenty z Katedry historie – sekce archeologie, ze Studovny FF, z Archivu UP). V rámci tzv. fakultní registrace FF jsme v roce 2023 zpracovali **3.677** titulů.

Od října 2023 jsme začali také pracovat na rekatalogizaci fondu Britského centra, kde je potřeba opravit staré katalogizační záznamy, které neodpovídají katalogizačním pravidlům AACR2R a RDA, sloučit duplicity ve fondu a celkově tak opravit, zpřehlednit a sjednotit fond BC v knihovním katalogu KUP. Od října do prosince 2023 jsme takto opravili záznamy **380** dokumentů.

V roce 2023 jsme zaslali do Souborného katalogu ČR **3.598** nových záznamů dokumentů, a tím jsme navýšili celkový počet námi zaslaných nových záznamů na **60.554**. U těchto záznamů jsme tzv. vlastníci záznamů, což znamená, že jsme záznam zpracovali jako první a ostatní knihovny se k nám připojují. Celkově bylo z naší knihovny do konce roku 2023 přijato do Souborného katalogu ČR **136.428** záznamů, v roce 2023 to bylo **8.560** záznamů.

V roce 2023 jsme pokračovali v aktivní spolupráci s projektem ObalkyKnih.cz. Během roku 2023 jsme jako celá Knihovna UP naskenovali a odeslali celkem **35.360** stran obálek, obsahů a literatury. Oddělení zpracování fondu se podílelo naskenováním **9.176** stran.

Personálie

V roce 2023 nedošlo na našem oddělení k žádným personálním změnám.

Vzdělávání

a/ knihovníky

Lenka Trojanová vyškolila Petru Absolonovou (katalogizátorku starých tisků) a Moniku Kohoutkovou (katalogizátorku seriálů) na tvorbu jmenných personálních autorit.

b/ knihovníků

V průběhu roku 2023 se pracovníci OZF zúčastnili dvou exkurzí – v dubnu 2023 to byla exkurze do Knihovny FF MU v Brně a v říjnu 2023 do Univerzitní knihovny Slezské univerzity v Opavě.

S. Uherková

- workshop Týmové role (únor, Olomouc)
- kurz v rámci CŽV – Outlook (březen, Olomouc)
- webinář Katalogizace a propojená data (květen, online)
- seminář ARL (květen, Luhačovice)
- školení požární ochrany (září, Olomouc)
- školení na modul MVS v ARL (září, Olomouc)
- školení Tvorba korporativních autorit NK (říjen, Praha)
- konference Open Science Week (říjen, Brno, Olomouc)

- kurz v rámci CŽV – Finanční gramotnost (říjen, Olomouc)

J. Škrobák

- webinář Katalogizace a propojená data (květen, online)
- konference Long story short – odvaha posouvat hranice (květen, Olomouc)
- exkurze AKVŠ do berlínských knihoven (květen, Berlín)
- konference Knihovny současnosti (září, Olomouc)
- školení požární ochrany (září, Olomouc)

Z. Krůželová

- webinář Katalogizace a propojená data (květen, online)
- školení Tvorba korporativních autorit NK (říjen, Praha)
- konference Open Science Week (online)
- kurz v rámci CŽV – Psychohygiena (říjen, Olomouc)

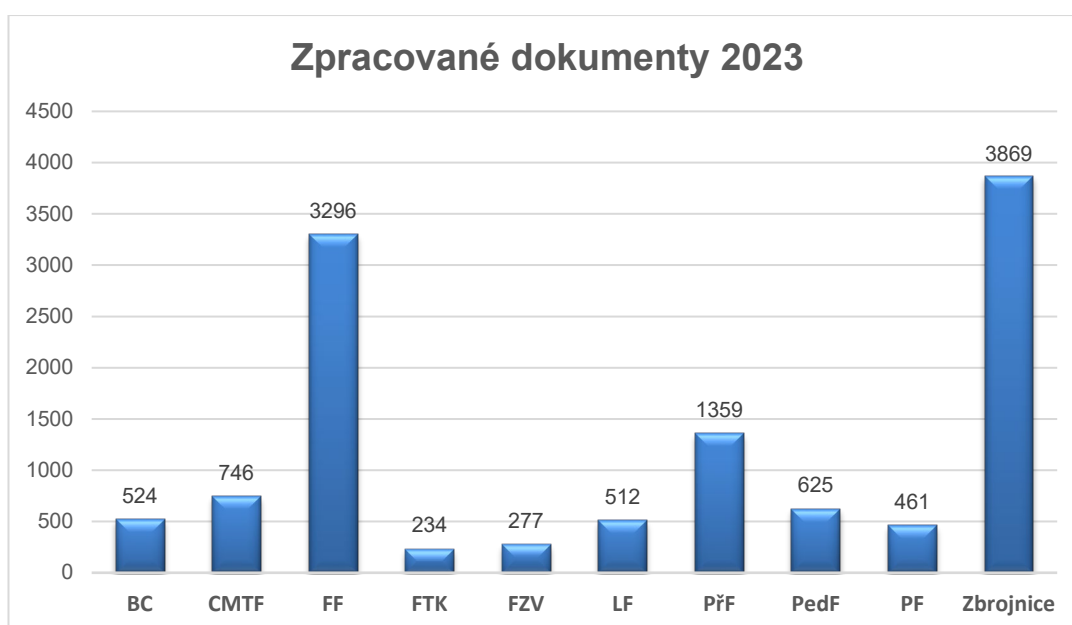
H. Andrásková

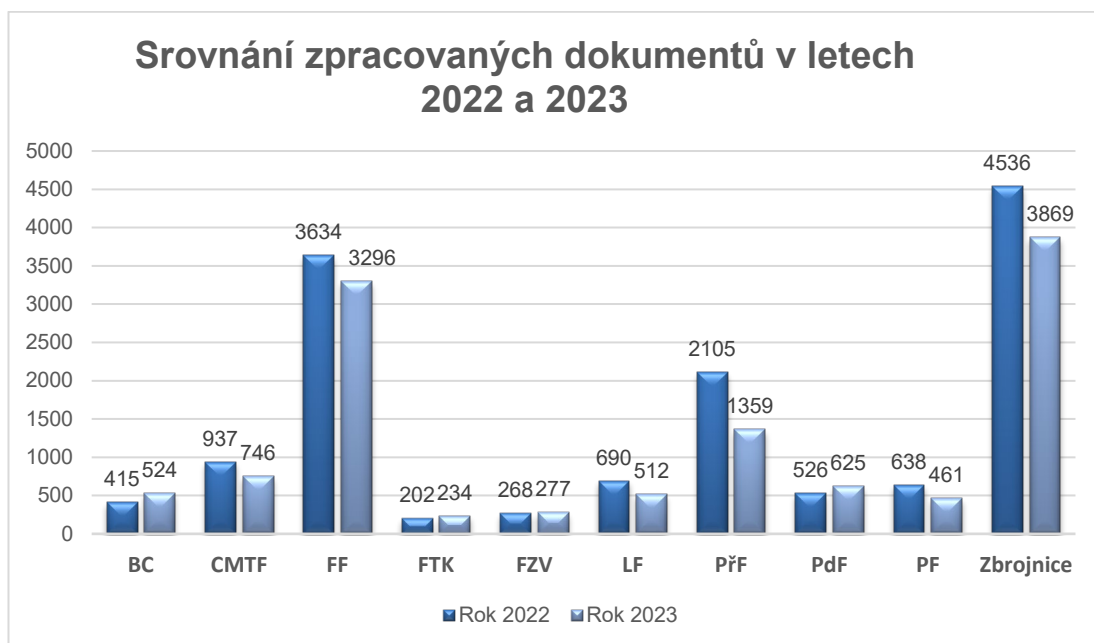
- webinář Katalogizace a propojená data (květen, online)

Účast na projektech, spolupráce s jinými subjekty

Oddělení spolupracuje se Souborným katalogem ČR a podílí se na jeho doplňování, dále se podílí na tvorbě souboru Národních jmenných autorit ČR i souboru Národních věcných autorit ČR. Spolupracuje také s knihovním portálem Knihovní brána pro zrakově postižené. Podílíme na projektu ObálkyKnih.cz. Od r. 2012 každoročně získáváme granty z MK ČR – VISK 9/II na harmonizaci jmenných autorit KUP s autoritami NK v Souborném katalogu ČR.

Grafy rozdělení zpracovaných dokumentů dle jednotlivých poboček

Mgr. et Mgr. Simona Uherková
vedoucí Oddělení zpracování fondu

Oddělení výpůjčních služeb a ochrany fondů

Výpůjční služby

Jestliže rok 2022 byl po pandemii rokem sice klidným, ale přesto opatrným s určitými nejistotami, tak rok 2023 byl o to bezproblémovější a pracovníci oddělení služeb se spolu s vedením knihovny mohli o to více věnovat dalšímu rozvoji služeb. Takže nejen návrat do „starých kolejí“, ale čím dál více rok plný dalších nápadů a služeb. Opravdu vítaný návrat k běžné funkci knihovny, k běžnému provozu, s mnoha dílčími zlepšeními a aktivitami.

Statistické ukazatele byly podobné roku minulému, nicméně je stále viditelná tendence – méně výpůjček, ale větší návštěvnost. A jestliže je studentům u nás v knihovně dobře a rádi prostor využívají, zřejmě si nemusíme již mnoho více přát.

Celé oddělení během celého roku opět pracovalo bezproblémově a vstřícně. Kolektiv byl stabilizovaný a bez výkyvů. Byla opět jednoznačně vidět snaha směřující k plnění potřeb studentů a vyučujících UP a poskytovat jim bezchybný servis k výuce a odpočinku.

Milou „perličkou“ svědčící o oblíbenosti knihovny pak byla svatba bývalých studentů UP přímo v prostoru výpůjčních sálů.

Knihovnicko-informační služby + novinky

Rok 2023 znamenal návrat k běžnému knihovnímu provozu, a hlavně k standardní otevírací době. Knihovna mohla spolupracovat na nejrůznějších akcích na univerzitní, městské i celostátní úrovni. O zvýšené návštěvnosti již byla řeč – opět se Zbrojnice stala místem studia, učení, setkávání, dialogů, pohody a odpočinku - jako dříve.

Pracovalo se tedy kromě běžných výpůjčních služeb i na různých modernizacích, prostorových úpravách, revizích, vyřazování neaktuální literatury atd.

Stabilně také nadále probíhaly běžné úpravy a menší opravy knih z volného výběru – obalování, přelepy signatur atd. Někteří pracovníci oddělení se podíleli na skenování obálek a obsahů knih do katalogu. Pokračovalo se v retrokatalogizaci historického fondu knihovny. Novou, uživateli velmi oceněnou službou, se stal prodej vyřazené literatury – za symbolickou cenu.

Prostorové úpravy související s výpůjčním oddělením:

- nový prostor pro historickou badatelnou starých tisků knihovny
- rekonstrukce prostoru recepce

Technická vylepšení související s výpůjčním oddělením:

- nový samovazačský přístroj
- další vybavení studentům k ohřívání jídel
- další notebooky k výpůjčce

Statistiky

- 232 109 uživatelů navštívilo knihovnu (konkrétně Zbrojnici)
- 64 781 absenčních výpůjček a prolongací
- 256 932 xerokopíí a tisků na samoobslužných multifunkčních kopírkách/tiskárnách
- 15 486 oskenovaných dokumentů od uživatelů přímo na multifunkčních tiskárnách
- 8 693 nabití kreditů na Identifikační karty v celkové částce 667 524 Kč
- 750 zodpovězených emailů k výpůjčnímu oddělení
- 8 111 naskenovaných obálek, obsahů a seznamů literatury jednotlivých dokumentů do katalogu
- 97 803 dokumentů založeno zpět do regálů volného výběru (tj. prezenční výpůjčky)
- 171 využití nabíjecích kiosků
- 133 zapůjčení notebooků a tabletů
- 4 763 dokumentů vráceno přes bibliobox Zbrojnice
- 77 provedených exkurzí (1 150 lidí) včetně ZŠ, MŠ
- 107 287 dokumentů vystaveno k dispozici ve volném výběru a 177 268 dokumentů ve skladu
- 3 643 studentů celkem navštívilo noční studovnu Zbrojnice v nočních hodinách

Personálie výpůjčního oddělení

Provoz 260 otevřených dnů v roce (74 hod. týdenní běžná provozní doba) zabezpečovalo 12 pracovníků ve výpůjčce. Jedna pracovnice ve zkráceném úvazku pracuje na Richterově knihovně Katedry dějin umění FF UP. Každý pracovník knihovny má navíc stanovené specifické provozní úkoly navíc.

V roce 2023 došlo v oddělení k těmto personálním změnám: dočasný přesun revizorky Z. Koutné do služeb Knihovny PřF. V provozu recepce byli využíváni i brigádníci na DPP.

Školení knihovníků na UP

- školení BOZP, požární ochrany, řidičů - periodické
- pracovníci oddělení navštěvovali kurzy anglického jazyka
- školení „Zvyšování odolnosti měkkých cílů“ (bezpečnostní školení)

Školení a konference knihovníků mimo UP

- neuskutečnily se žádné klasické služební cesty mimo Olomouc
- většina pracovníků oddělení se zúčastnila odborné exkurze v Krajské knihovně Vysočiny v Havlíčkově Brodě (červenec)

Kulturní a společenské akce

Akce pořádané UP

- podíl na akci „Týden s EIZ“ v rámci knihovny (únor)
- podíl na akci Majáles UP (květen)
- propagační stánek knihovny na MEET UP pro nové studenty (září)
- podíl na akci Absolventský den (září)
- podíl na akci „Dny otevřených dveří“ na UP s komentovanými prohlídkami (leden, listopad)

Akce pořádané celostátně

- zapojení se do celostátní akce „Muzejní noc“ (květen)
- zapojení se do celostátní akce „Noc vědců“ (září)
- zapojení se do celostátní akce „Dny evropského dědictví“ (září)
- zapojení se do celostátní akce „Noc literatury“ (září)

Výstavy, čtení, semináře v knihovně

- podíl na celostátní akci „Muzejní noc“ - výstava vzácných a historických knih s odborným výkladem
- podíl na celostátní akci „Noc vědců“ na UP s podtitulem „Všemi smysly“ – komentované prohlídky a výstavy historických fondů (září)
- podíl na celostátní akci „Dny evropského dědictví“ - výstava vzácných a historických knih s odborným výkladem
- podíl na celostátní akci - Mezinárodní den Aspergerova syndromu (únor) – poskytnutí prostoru na přednášku
- Surreal – výstava fotografií – Miroslav Kala (březen-červen)
- 100. výročí narození Wislavy Szymborské (květen-červen)
- Právo a my – fotografie Jindřicha Štreita (září-říjen)
- výstava fotografií účastníků Univerzity třetího věku UPOL (listopad-prosinec)
- Stínohra gest – Anna Dohnalová (listopad-leden)

Pomoc / podíl na akcích jiných organizací

- podíl na celostátní peněžní sbírce ke Dni válečných veteránů – prodej vlčích máků (listopad)

Odborná návštěva knihovny z jiných organizací

Knihovnu navštívily multikulturní zahraniční skupiny z UP (v rámci Letní školy slovanských studií).

Vize do budoucna

- pokračování ve zvýšené aktualizaci knihovního fondu (přeřazování, vyřazování, odpisy atd.), jak ve volném výběru, tak především ve skladech knihovny – s vizí rekonstrukce skladových prostor
- vize nového vstupního prostoru do knihovny s turnikety
- zdokonalování se pracovníků v anglickém jazyce a vyhledávání v EIZ
- zdokonalování se pracovníků v univerzálnosti a zastupování v rámci většího oddělení
- zvýšení bezpečnostního povědomí pracovníků – ochrana měkkých cílů
- zvýšení bezpečnostních opatření v rámci knihovny – prověření vybavení a postupů
- zapojení se do akce skenování knižních obálek, obsahů knih a soupisů literatury
- další zlepšování nadstandardních podmínek pro studenty
- retrokatalogizace dalších speciálních částí fondu (historické fondy)
- estetizace dalších studijních prostorů na chodbách knihovny
- příprava na vlastní nezávislé opravy mírně poškozených knih přímo v oddělení

Ochrana fondů

Úsek ochrany fondů pracuje v režimu:

- expedice ze skladu dokumentů (2 pracovníci) – včetně správy skladu a zpracování převodu VHS na DVD
- recepce (2 pracovníci) – včetně základní ostrahy objektu
- podatelna (1 pracovnice) – včetně základního zpracování a distribuce dokumentů z pošty
- revize (2 pracovnice) – včetně upomínkových a odpisových akcí, včetně tvorby hlavní revizní zprávy
- retrokatalogizace (1) – včetně aktuálního zpracování historických fondů

U všech činností došlo k zaučení náhradníků, event. brigádníků.

Novou službou pro studující je zřízená a vybavená badatelna starých tisků. Jde o samostaně uložený fond historických dokumentů v majetku knihovny vydaný do roku 1850. V badatelně jsou vytvořeny speciální podmínky k uložení a ochraně dokumentů a ke studiu.

Fond ještě není plně zpracován do katalogu knihovny, postupně a každodenně se ale na zpracování několika tisíců dokumentů pracuje.

V začátcích tedy plní badatelna především funkci propagační, tj. především pro exkurze a prohlídky škol a veřejnosti v rámci celostátních a univerzitních akcí poznávacího charakteru.

Odborné činnosti

V roce 2023 pokračovalo průběžné vyřazování nepotřebných knih ze skladu, kvůli aktualizaci fondu.

Provádělo se nadále obalování knih na novém obalovacím systému/přístroji COLIBRI.

Pokračovala úspěšně zahájená digitalizace starých VHS kazet z fondu knihovny – převod na DVD. V roce 2023 se tak převedlo na aktuálně čitelný nosič 61 kazet.

Pracovník ochrany fondů L. Borýsek prošel školením na preventivní péči v knihovně, ambulantní opravy knihovních fondů a průzkum fyzického stavu knihovních fondů v Národní knihovně v Praze.

Hlavní revizorka Z. Koutná sice byla převedena přechodně do služeb Knihovny PřF, ovšem dílčí revize fondu nadále pokračovaly. Zrevidováno bylo celkem 25 559 knihovních dokumentů na různých fakultách UP (+ 4 716 na Richterově knihovně FF).

Statistiky

- 4 251 dokumentů bylo absenčně půjčeno ze skladu na základě žádanek uživatelů
- 25 260 dokumentů bylo odepsáno z knihovního fondu ÚK v souladu s knihovním zákonem a vyřazeno z katalogu
- 20 běžných ztrát dokumentů uživateli bylo nahrazeno stejným nebo podobným výtiskem

Upomínková agenda

V průběhu roku 2023 opět probíhala velká upomínková agenda v rámci tzv.

6. upomínek. Nevracející studenti a vyučující obdrželi doporučený dopis z knihovny se souhrnem nevrácených dokumentů, vyčíslením celkové pokuty a nastíněním možného postupu knihovny po právní stránce v případě žádné reakce. Dlužníci byli urgováni i na emailové adresy.

K vyřízení všech knižních i finančních dluhů byly pravidelně dodávány podkladové materiály ke schválení škodní komisi knihovny.

Personálie

Do oddělení nepřišel žádný nový pracovník.

Spolupráce

Úsek ochrany fondu i nadále dlouhodobě spolupracuje s organizací SPOLU (agentura pro podporované zaměstnávání) a umožňuje roční bezplatnou praxi jednomu klientovi organizace.

Richterova knihovna

Odborná knihovna Katedry dějin umění FF UP, tzv. Richterova knihovna, obsahuje několik tisíc svazků odborné literatury a několik desítek titulů odborných periodik.

Je stále v gesci Knihovny UP, spadá personálně mimořádně pod odd. výpůjčních služeb a ochrany fondů. Spolupráce s katedrou probíhá bez problémů.

Richterova knihovna obsahuje aktuálně celkem 4 716 svazků. Během celého studijního roku navštívilo knihovnu celkem 753 studentů.

Celý fond knihovny prošel reorganizací – především změnou stavění dokumentů, na přání katedry. Díky tomu mohla proběhnout i revize celé knihovny.

Novou službou pro studenty a vyučující je moderní skener.

Mgr. Vladimír Klásek
vedoucí Odd. výpůjčních služeb a ochrany fondu

Britské centrum

Britské centrum je pobočkou KUP, jejíž poslání, tedy i činnost, se od ostatních poboček KUP poněkud liší. BC nabízí knihovnické služby včetně absenčních výpůjček nejen studentům, zaměstnancům a absolventům UP (a studentům U3V), ale jako jediná součást Knihovny UP také široké veřejnosti, která tuto možnost hojně využívá.

Fond BC je budován s ohledem na potřeby ELT (English Language Teaching and Learning), na propagaci anglického jazyka, na reálie anglicky mluvících zemí a anglosaskou kulturu obecně. Významnou součástí fondu jsou dětské knihy v angličtině – velmi často je důvodem k návštěvě BC také (někdy dokonce výhradně) dětská četba. Centrum se v posledních letech zaměřuje na propagaci čtenářství, a to jednak náplní školních exkurzí, jednak prostřednictvím dětského čtenářského klubu, který se v BC už několik let jednou do měsíce schází. Zájemců o členství v tomto dětském čtenářském klubu neustále přibývá.

BC pořádá mezinárodní certifikované zkoušky Cambridge English, přičemž metodická podpora a organizační spolupráce je ošetřena smlouvou s českou pobočkou British Council. BC dále pořádá jazykové kurzy zaměřené na přípravu na zkoušky Cambridge English a pravidelně několikrát do roka organizuje s úspěchem zkoušky nanečisto (tzv. pretesty). Ve spolupráci s dalšími organizačními jednotkami UP, s českou pobočkou British Council a např. s Obcí překladatelskou pořádá BC ročně několik kulturně-vzdělávacích akcí pro UP i veřejnost.

Knihovnicko-informační služby

BC nabízí standardní knihovnicko-informační služby. Častější jsou však dotazy přímo na obsah četby či na vhodnost jednotlivých titulů učebnic pro konkrétní úroveň angličtiny nebo pro nácvik určité jazykové dovednosti. Počet čtenářů, kteří přicházejí pro konkrétní titul/y a těch, kteří při výběru potřebují poradit, je víceméně vyvážený. Vzhledem ke specifické náplni činnosti BC jsou i informační služby specifické – týkají se nejen knižního fondu, ale stejně často zkoušek Cambridge English a kurzů angličtiny.

Knihovní fond

Knihovní fond byl stejně jako v předcházejících letech aktualizován se zřetelem na čtyři hlediska:

1. aktuálnost fondu (testy pro nové verze cambridgeských zkoušek, nové edice učebnic pro výuku angličtiny, sledování produkce nakladatelství zaměřených na literaturu v oblasti ELT a akvizice vhodných nových titulů, akvizice novinek v oblasti beletrie především s ohledem na tituly a autory ohodnocené prestižními cenami);
2. dostatečná nabídka četby i výukových materiálů pro všechny jazykové úrovně a věkové skupiny;

3. pestrost knihovního fondu (nejen učebnice, ale i nejrůznější doplňkové materiály pro výuku AJ);
4. rozvoj fondu zaměřeného na dětské čtenáře.

Doplňování knihovního fondu bylo v roce 2023 financováno z rozpočtu Knihovny UP a příspěvku Olomouckého kraje. V r. 2023 obdrželo BC opět několik drobných darů v počtu několika titulů z oblasti beletrie a odborné filologické literatury.

Fond BC byl v r. 2023 obohacen o 664 titulů. Náklady na akvizici knih a časopisů činily celkem 165 580 Kč. Z fondu BC bylo z důvodu duplicity nebo neaktuálnosti vyřazeno celkem 502 knižních titulů.

K 31. 12. 2023 byl počet knihovních jednotek v BC 9 900, z toho 8 893 ve volném výběru. Celkový počet knihovních jednotek i počet knihovních jednotek ve volném výběru oproti r. 2022 klesl, ve skutečnosti ale k nijak významnému úbytku nedošlo. Mnoho starších, ale stále žádaných učebnic a testových sad obsahuje CD nebo DVD. Ta bývala dříve opatřována samostatnými čárovými kódy. Současná praxe je taková, že jsou čárové kódy CD/DVD z fondu vyřazeny, ale CD zůstávají i nadále součástí titulu, jen už nejsou evidována pod samostatným kódem, ale jsou půjčována pod kódem učebnice, k níž přísluší a v níž jsou vložena.

Statistiky

Počet knihovních jednotek k 31. 12. 2023	9 900
Přírůstek za vykazovaný rok 2023	664
Úbytek za vykazovaný rok 2023	931
Počet knihovních jednotek ve volném výběru k 31. 12. 2023	8 893
Celkový počet absenčních výpůjček	20 414
Počet prvních absenčních výpůjček	8 823
Počet prodloužení	11 591

Personálie

V BC jsou zaměstnány tři pracovníci (vedoucí centra a dvě knihovnice) na plný úvazek. Všechny tři mají VŠ vzdělání (filologické se zaměřením na angličtinu a přírodovědné v kombinaci s učitelstvím cizích jazyků).

Vzdělávání

a/ knihovnictví

Knihovníci BC nevyučují v akreditovaných kurzech. Vykonávají osvětovou činnost související s každodenní pracovní aktivitou knihovníka, ale hlavně vedou exkurze s náplní věnovanou činnosti BC, informacím o zkouškách Cambridge English a aktivitami na podporu čtenářské gramotnosti. V r. 2023 jsme v BC uspořádali ve 38 dnech exkurze pro 68 studentských skupin (9–16 osob) z bezmála 30 škol. Délka exkurze pro jednu skupinu je 30–60 minut (dle zadání objednávající školy). Celkem se exkurzí do BC zúčastnilo 976 studentů, žáků a učitelů převážně středních škol

olomouckého regionu. Exkurze si v BC ale pravidelně objednávají i školy mimo region – např. z Uherského Hradiště a Valašského Meziříčí.

Tradičně v BC pořádáme výstavy Poklady z fondu BC, kdy 5 až 6krát do roka připomínáme významné anglicky píšící autory a jejich díla.

Převážně vzdělávací obsah má i facebooková rubrika (v rámci FB Knihovny UP) nazvaná British Centre Wednesday. Jejím prostřednictvím upozorňujeme na výročí významných anglicky píšících autorů, na historické, kulturní či geografické zajímavosti vztahující se k Velké Británii nebo obecně anglosaské kultuře a propagujeme ostatní směry činnosti BC.

b/ knihovníků

Všechny tři zaměstnankyně BC se průběžně vzdělávají, protože vnímají potřebu sledovat nové trendy ve výuce anglického jazyka, testování, cambridgeských zkoušek (mj. i školení a webináře k jejich organizaci) a využívání nových technologií jak ve výuce angličtiny, tak ve znalostech a dovednostech, které souvisejí s poskytováním knihovnických služeb či s administrativními činnostmi spojenými s prací v BC. V roce 2023 se zaměstnankyně BC zúčastnily 22 školení, seminářů, webinářů a konferencí. V tomto počtu je zahrnuto i zahraniční školení Erasmus a exkurze do zahraničních knihoven.

Akce

Činnost čtenářských skupin

- v roce 2023 pokračoval 19. rokem ve své činnosti čtenářský kroužek Reading Group vedený PhDr. Milenou Vodičkovou, Ph.D. Čtenářská skupina se opět scházela pravidelně přibližně jednou za měsíc. Věnuje se monitorování a percepce aktuální beletrie vydávané v anglickém jazyce. Členy čtenářské skupiny jsou převážně vysokoškolští pedagogové – anglisté i další pracovníci UP
- ve své činnosti pod vedením Mgr. Marcely Koupilové, pracovnice BC, pokračoval dětský čtenářský klub. Celkem v r. 2023 (2022/23 a 2023/24) docházelo do klubu 30 dětí ve věku od 10 do 16 let. Klub se schází pravidelně každý třetí pátek v měsíci od října do června ve dvou úrovních, začátečníci a zkušenější čtenáři. Náklady jsou hrazeny z výnosu zkoušek a přípravných kurzů Cambridge English

Akce pro veřejnost

- 2 literární večery ve spolupráci s katedrou anglistiky a amerikanistiky UP
- beseda s významnou překladatelkou z angličtiny Lucií Mikolajkovou (ve spolupráci s Obcí překladatelů v rámci její iniciativy Poznejte svého překladatele).
- přednáška a beseda s autorem dětské knihy o české historii vydané anglickým nakladatelstvím.

Tradiční předvánoční výtvarnou dílničku jsme bohužel pro onemocnění Mgr. Koupilové, která vždy výtvarné aktivity vede, museli zrušit.

Jazykové kurzy a pretesty (cambridgeské zkoušky nanečisto) jako příprava na standardizované jazykové zkoušky

Kurzy angličtiny jsou zaměřené na přípravu na cambridgeské jazykové zkoušky v BC. Provází je dobrá pověst pramenící z kvalitní práce lektorů i vstřícné organizace a příjemného prostředí. V neposlední řadě k oblíbenosti kurzů přispívá i konkurenceschopná, ale nepodbízává cena. Studentům, zaměstnancům a absolventům UP je poskytována sleva jak na kurzy, tak na pretesty. Do kurzů všech nabízených úrovní v r. 2023 (2022/23 a 2023/24) docházelo celkem 166 účastníků. Pretesty pořádáme pro účastníky našich kurzů i pro externí zájemce čtyřikrát ročně, zvláště pořádáme pretesty pro dětské kurzy a pretesty na objednávku škol. Celkem se pretestů v r. 2023 zúčastnilo 95 zájemců o prověření připravenosti na zkoušku Cambridge English.

Účast na projektech, spolupráce s jinými subjekty

Spolupráce v rámci UP

BC se v roce 2023 dařilo pokračovat ve spolupráci s katedrou anglistiky a amerikanistiky. V prostorách BC jsme uspořádali ve spolupráci s KAA dva literární večery (na jaře a na podzim), kterých se účastnili jak studenti a zaměstnanci KAA, tak další studenti a zaměstnanci UP a veřejnost (vždy cca 30 účastníků).

Uskutečnily se dvě besedy, jedna s autorem historického příběhu z českých zemí publikovaného britským nakladatelstvím a dále první z besed v rámci plánované série besed (2 ročně) Poznejte svého překladatele ve spolupráci s Obcí překladatelů.

Spolupráce s British Council

British Council ČR je i nadále hlavním partnerem BC pro pořádání zkoušek Cambridge English. Smlouva, která vstoupila v platnost 1. 4. 2021, je automaticky prodlužována a platila i po celý rok 2023. Pokračovala tedy fakturace mírně navýšeného výnosu zkoušek, ale současně i stav, kdy je na BC přenesena zodpovědnost za vyplácení examinátorů ústní části zkoušek, a s tím související administrativa, pravidelná školení i školení nových examinátorů.

Rok 2023 byl nejúspěšnější za posledních 10 let, pokud jde o počet zkouškových termínů a počet kandidátů, kteří zkoušku v BC vykonali. Díky zlepšené logistice jsme mohli uspokojit dokonce ještě vyšší zájem o zkoušky než v roce 2022. Uspořádali jsme 33 zkoušek (cca ¾ v počítačové formě a ¼ v papírové formě) ve 21 dnech. Celkem v BC vykonalo certifikovanou zkoušku z angličtiny 397 kandidátů, což je o 39 víc než v r. 2022.

Spolupráce s dalšími subjekty

Dalšími partnery BC jsou ostatní britská centra v ČR, nakladatelství zaměřená na ELT literaturu, regionální vzdělávací instituce (základní a střední školy) a jazykové školy/agentury. BC poskytuje školám metodickou podporu a možnost pořádání pretestů. Tato činnost se pak zúročuje při zájmu o zkoušky Cambridge English.

Po mnoha letech byla znovu v r. 2023 obnovena spolupráce s Gymnáziem Tomkova Olomouc (Hejčín) – prestižním gymnáziem s anglickou sekcí studia.

Vize

Základním dlouhodobým cílem Britského centra zůstává nabídka specializovaných knihovnických služeb nejen pro UP, ale i pro veřejnost, jazykových kurzů a mezinárodních jazykových zkoušek, a podpora zájmu o četbu v angličtině u dětí i dospělých.

Knihovna BC je kontinuálně budována s cílem poskytovat výběr toho nejlepšího z aktuální beletrie vydávané v angličtině (už nikoliv nutně jen anglosaské) i základní přehled klasických děl anglicky píšících autorů a současně reflektovat aktuální čtenářské trendy u mladých čtenářů i trendy ve studiu a výuce angličtiny. Možnost absolvovat prestižní mezinárodní certifikované zkoušky a cílenou přípravu na tyto zkoušky v kurzech pořádaných v BC jako součásti Univerzity Palackého zůstane i nadále předmětem propagace.

Sobotní otevírací dobou i rozšířenou nabídkou kurzů, z nichž ty sobotní jsou vyhledávány i zájemci o přípravu na zkoušky Cambridge English ze vzdálenějších míst regionu, přispívá BC k roli UP jako tzv. terénní univerzity.

V BC chceme i nadále věnovat zvýšenou pozornost dětským čtenářům a vyvíjet aktivity zaměřené na rozvoj angličtiny u dětí. Budeme pokračovat v navazování spolupráce se školami v Olomouci i mimo Olomouc, v pořádání besed s překladateli ve spolupráci s českou Obcí překladatelů i překladatelskými kapacitami z jiných univerzit v ČR a v pořádání literárních večerů ve spolupráci s katedrou anglistiky a amerikanistiky FF UP. Budeme usilovat o podporu British Council při pořádání prestižních přednášek na UP. Budeme pracovat na tom, aby se BC stalo místem komunitního setkávání anglofonních cizinců žijících v Olomouci a okolí.

Mgr. Bc. Zuzana Hanelová
vedoucí Britského centra

Knihovna CMTF

Knihovna CMTF vznikla spolu s obnovením Cyrilometodějské teologické fakulty v roce 1990. Knihovna slouží především studentům, akademikům a pracovníkům teologické fakulty, ale poskytuje své služby celé naší alma mater i všem zájemcům z řad odborné veřejnosti.

Knihovnicko-informační služby

Knihovna poskytuje uživatelům výpůjčku (absenční i prezenční) ze svého fondu. Především z fondu umístěného přímo v prostorách knihovny a zprostředkovaně i z fondu dislokovaného na jednotlivých katedrách a institutech fakulty. Podle kapacitních možností realizuje bibliograficko-informační služby – rešerše, dílčí rešerše, konzultace. Provádí individuální proškolení uživatelů pro využívání souborného katalogu KUP, pro práci s EIZ, práci s internetem, při využívání kopírky a scannerem. Spolupracuje s pedagogy UP při zajišťování výuky úvodu do práce s EIZ. Řada činností, které jsou prováděny pracovníky knihovny CMTF, je provázána s činnostmi pracovníků dalších složek Knihovny UP – MVS, MMVS, akvizice. Knihovna CMTF zabezpečuje výběr podkladů pro akvizici do Knihovny CMTF, na katedry CMTF a Zbrojnici. Knihovna zajišťuje každoroční statistický přehled pro Asociaci vysokoškolských knihoven za celou KUP.

Knihovní fond

Fond knihovny tvoří literatura z oborů teologie, dějiny, filozofie, religionistika, sociální a humanitární práce. Rozsáhlý je i fond z hraničních oborů jako jsou sociologie, právo, psychologie, pedagogika apod.

Statistiky

Standartní týdenní otevírací doba knihovny je 45 hodin za týden (pondělí až sobota). Knihovna disponuje 27 studijními místy a 10 počítači pro potřeby čtenářů.

K dispozici je hojně využívaný scanner (bez evidence počtu použití).

Knihovnu v roce 2023 navštívilo 9.008 čtenářů. Bylo uskutečněno 4.424 absenčních výpůjček (2.069 prvních výpůjček a 2.355 prodloužení). Bylo provedeno 1.966 fotokopíí. Knihovníci poskytli 4 školení pro práci s EIZ, 8 konzultací většího rozsahu (nad 30 min) a mnoho dílčích rešerší a konzultací (bez evidence). Přírůstek knih v roce 2023 byl 859 svazků. Knihovna k 31. 12. 2023 spravuje 53.950 jednotek (33.085 přímo v knihovně CMTF – volný výběr, sklad, ostatní v knihovnách kateder a institutů). V roce 2023 bylo v rámci předplatného odebíráno 80 titulů periodik, dalších 24 titulů bylo získáno výměnou či darem.

Personálie

V knihovně pracují 3 knihovníci (dva zaměstnanci KUP a jeden CMTF) – Mgr. Jiří Piáček (vedoucí), Mgr. Petra Juráňová a Mgr. Lada Polláková. Na dohodu s knihovnou spolupracuje (především služby při sobotním provozu) paní Mgr. Hana Frycová.

Vzdělávání

a/ knihovníky

Knihovníci poskytli 4 prezenční školení.

b/ knihovníků

Knihovníci se v uplynulém roce zúčastnili 10 profesních školení a konferencí.

Účast na projektech, spolupráce s jinými subjekty

Mimo rámec pracovní náplně se v knihovně CMTF prodávají tituly z produkce CMTF UP a propagační předměty CMTF zájemcům z řad čtenářů. Vedoucí knihovny CMTF je členem (de iure) Knihovní rady K CMTF. Knihovna se podílí na projektu ObálkyKnih.cz (6.396 skenovaných stran). V roce 2023 se pracovník knihovny účastnil týdenního pobytu v rámci projektu Erasmus+, program mobility. Knihovna v rámci téhož projektu hostila 2 knihovničky z Univerzitní knihovny Katolické univerzity v Ružomberoku.

Vize

Knihovna pokračuje v redukci fondu – vyřazení multiplikátů.

Přehledová tabulka

Počet absenčních výpůjček	4 424
z toho - první výpůjčka	2 069
- prodloužení	2 355
Počet nových knih	859
Finanční nároky na nové knihy ve fondu (fakultní, grantové prostředky)	429 414 Kč
Celkový počet knih ve fondu	53 950
Počet odebíraných časopisů	104
z toho dary nebo výměny	24
Finanční nároky na časopisy	229 899 Kč

Počet vyřazených knih	5
Počet návštěvníků	9 008
Průměr výpůjček na návštěvníka	0,49
Rešerše	5
Odborné konzultace - počet	8
- hodin	6 h
Výuka - počet výukových akcí	0
- proškolených studentů nebo akad. pracovníků	0
- hodin	0 h
Školení - počet	4
- proškolených studentů nebo akad. pracovníků	33
- hodin	3 h
Otevírací doba (standardní)	45 h / týden
Citační analýza	0
Počet knih odevzdaných do biblioboxu	0
MVS	16
MMVS	0

Mgr. Jiří Piáček
vedoucí Knihovny CMTF

Knihovna FTK

Knihovna se nachází ve 4. patře budovy děkanátu FTK a slouží od roku 2002. Postupně jsou prováděny opravy a renovace. V létě byla vymalována spodní část knihovny, kam byl následně položen nový koberec (a s tím spojený „velký“ úklid). Na podzim bylo renovováno zábradlí na galerii.

Studijní místa v knihovně doplňuje tichá studovna vedle knihovny. Tato studovna také umožňuje studentům využívat tisk na kopírce před knihovnou v době, kdy je knihovna zavřená.

Knihovnicko-informační služby

Základ práce ve fakultní pobočce KUP tvoří především individuální práce s uživateli – se studenty a učiteli. Primární je výpůjčka a vracení knih a zajištění bezchybného chodu všech zařízení (počítače, kopírka, tisk, skener).

Studentům poskytujeme podporu při řešení individuálních dotazů ohledně knihovního katalogu a EIZ, vyhledávání závěrečných prací, ale i dotazů týkajících se dalších částí univerzity.

Akademikům zprostředkováváme styk s oddělením MVS, popř. zajišťujeme knihy, které nemáme ve fondu, ve VKOL. Každý měsíc jsou rozesílány přírůstky v knihovně. Akademici kladou otázky především ohledně databází WoS a Scopus, publikační činnosti a vědeckých identifikátorů. Knihovna je také správcem publikační činnosti FTK v databázi OBD.

Knihovní fond

Vzhledem k nedostatku místa průběžně přesouváme málo půjčované dokumenty z volného výběru do příručního skladu a nevyužívané a zastaralé, které jsou ve fondu VKOL a zůstanou tedy dostupné, vyřazujeme.

Na podzim byl vytvořen pilotní projekt na pořízení technologie RFID (Radio-Frequency Identification), který přispěje k efektivní správě knihovního fondu a k lepšímu poskytování knihovnických služeb. V prosinci byla technologie dodána a i přes čerpání dovolené se podařilo očipovat a aktivovat knihy a skripta ve volném výběru a zahájit půjčování.

Statistiky

	2020	2021	2022	2023
Počet svazků v knihovně	21 123	20 306	18 202	18 345
Počet přírůstků	255	285	233	227
Počet úbytků		1 103	2 337	84
Počet návštěvníků	4 720	8 204	17 753	17 884
Celkový počet výpůjček	16 696	17 909	22 978	22 767
Počet vrácených knih do	1 839	1 884	1 125	878

biblioboxu				
Počet studijních míst	59	65	65	65
Počet počítačů	22	22	22	22
Počet tisku	7 676	10 296	31 322	17 882
Skenování obálek, obsahu a literatury do katalogu	935	351	1 261	443
Katalogizace článků		77	126	61

Personálie

Provoz knihovny je zabezpečen 3 pracovníci na celý úvazek.

Vzdělávání:

a/ knihovníky

- Školení OBD pro doktorandy (19. 2.)

b/ knihovníků

M. Lipusová

- Setkání správců OBD UP (18. 1.)
- Setkání s Gradou zaměřené na literaturu o sportu (24. 2.)
- Sexualita ve vazbě na pomáhající profese (30. 3.)
- ChatGPT (19. 4.)
- Jak citovat umělou inteligenci (15. 5.)
- CŽV – Psychohygiena – budování vaší odolnosti (18. 5.)
- Bibliotheca Academica (30.10.- 1.11.)
- Trénink otevřené vědy na UP (11/2023 19 hod.)
- Zvyšování odolnosti měkkého cíle (4. 12.)
- Replikační krize ve vědě (12. 12.)

A. Šindelářová

- CŽV – Finanční gramotnost (15. 3.)
- ChatGPT (19. 4.)
- CŽV – Školení první pomoci (29. 6.)
- CŽV – Psychohygiena (31.10.)
- Zvyšování odolnosti měkkého cíle (4. 12.)
- Celoročně kurz angličtiny pro zaměstnance

A. Uvírová

- ChatGPT (19. 4.)
- CŽV – Co říkám, když nemluvím, aneb neverbální komunikace (22. 5.)
- CŽV – Školení první pomoci (29. 6.)
- CŽV – Well-being ve vysokoškolském prostředí (14. 6.)

- Zvyšování odolnosti měkkého cíle (4. 12.)
- Celoročně kurz angličtiny pro zaměstnance

Bc. Marie Lipusová
vedoucí Knihovny FTK

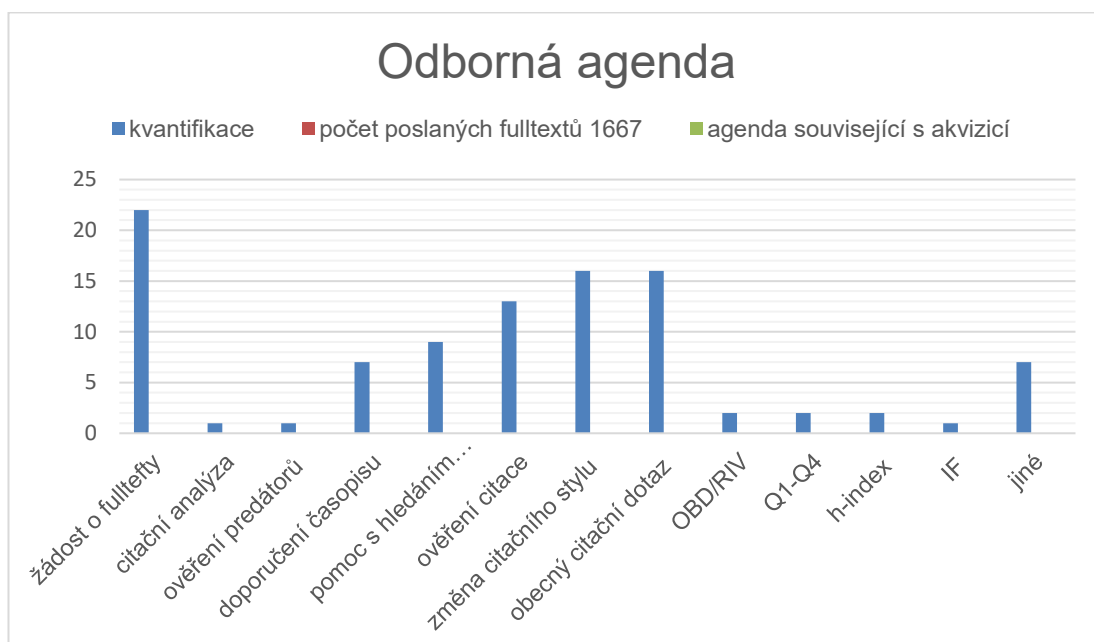
Knihovna Fakulty zdravotnických věd

Knihovna Fakulty zdravotnických věd Univerzity Palackého v Olomouci je součástí Knihovny UP. Fond knihovny je zaměřen především na nelékařské zdravotnické obory, které jsou vyučovány na Fakultě zdravotnických věd (dále jen FZV) a je tedy členěna do jednotlivých zájmových předmětových skupin. Od roku 2022 KFZV sídlí v prostorách Knihovny Lékařské fakulty v dostavbě Teoretických ústavů LF.

Knihovnicko-informační služby

Po začlenění fondu KFZV do prostor KLF již nejsou statistické informace o fondu KFZV, ale využívanost studovny KLF je stále nadstandardní kvůli kompletnímu uzavření a přestavbě Šantavého sálu – ten byl otevřen po rekonstrukci 6. 11. 2023 (téměř 105 tisíc návštěvníků, číslo je samozřejmě zkresleno tím, že jednotliví studenti projdou během dne kolem počítačů několikrát).

Služby KFZV tak díky přesunu fondu, jsou již zajišťovány spíše pro akademické pracovníky a studenty, kteří chtějí nadstandardní služby, např. konzultace. Odpadly standardní knihovnické služby (pouze jednotky dotazů o prodloužení knih), co zůstalo, jsou rešerše pro akademiky či služby spojené s dohledáváním plných znění článků. Hodně se rozšířily dotazy na citace, protože fakulta v r. 2023 přešla na citační styl APA 7th edition. Níže je tabulka s informacemi, jaké nejčastější odborné dotazy do KFZV chodí. Další agenda je spojená s akvizicí a nákupem literatury. Na základě této změny proběhla i série školení pro akademické pracovníky a asistentky. Pro studenty je k dispozici 6 počítačů z FZV (další 2 počítače jsou z LF).

Konzultační činnost – (určená pro studenty a akademické pracovníky) školení v rámci vyhledávání v dostupných elektronických informačních zdrojích (EIZ) zaměřené na lékařské a nelékařské vědy, pomoc s tvorbou citací, s hledáním literatury k Bc. nebo Mgr. práci, pomoc s citačním manažerem Citace PRO Plus, pomoc v rámci publikační a vědecké činnosti akademických pracovníků, ověřování predátorských časopisů a konferencí, atd.

Zpracování požadavků – rozmanitého charakteru: zpracování scientometrických dotazů pro akademické pracovníky, vyhledání vhodného časopisu k publikování jejich článku, vytváření návodů na zjišťování kvartilů, decilů v databázi Scopus a Web of Science, řešení problémů a odborná pomoc s databázemi WoS a Scopus (např. problémy s propojováním citací), změny citačních stylů pro konkrétní časopisy, práce s citačním manažerem EndNote, zjišťování informací k tomu, jak dostat časopis do Scopus atd.

Zpracování odborných rešerší – zpracování odborných nelékařských a lékařských rešerší akademickým pracovníkům. Studentům je v rámci konzultace podána individuální pomoc s případnými problémy při rešeršní činnosti.

Ověřování – zjišťování IF a dalších významných indikátorů časopisů, ověřování fulltextů článků a jejich poskytnutí v rámci databází UP, zprostředkování MVS atd.

Knihovní fond

Knihovní fond se v průběhu roku 2023 rozrostl o **147** exemplářů, které však nešly do KFZV, ale do fondu příručních knihoven jednotlivých vyučujících. Knihovní fond byl rozšířen z finančních zdrojů z grantů fakulty a nákladových středisek jednotlivých ústavů. Knihovna rovněž zajišťuje podklady pro akvizici v rámci FZV, ale i rozvoje fondu nelékařských zdravotnických věd na Zbrojnici (Ústřední knihovna v rámci dotace Olomouckého kraje).

Po sestěhování knihoven LF a FZV se již požadavky od vyučujících na nákup knih do KUP dislokují do Zbrojnice, případně akademičtí pracovníci využívají možnosti nechat si knihy napsat na sebe v rámci fondu příruční knihovny (FPK).

Statistiky

Počet absenčních výpůjček	0 ¹
z toho - první výpůjčka	0
- prodloužení	0
Počet nových knih	147

¹ Po sloučení KLF a KFZV již KFZV nevykazuje žádné čtenáře, tedy ani žádné výpůjčky, prodloužení, KFZV již neobsahuje bibliobox ani nevyřazuje knihy z fondu.

Finanční nároky na nové knihy ve fondu (fakultní, grantové prostředky)	172 639,85,- Kč
Celkový počet knih ve fondu	0
Počet odebíraných časopisů	15
z toho dary nebo výměny	6
Finanční nároky na časopisy	14 497,- Kč
Počet vyřazených knih	0
Počet návštěvníků	104 642
Průměr výpůjček na návštěvníka	0
Rešerše	27
Odborné konzultace - počet	9
- hodin	10,5 h
Výuka - počet výukových akcí	13
- proškolených studentů nebo akad. pracovníků	267
- hodin	49,5 h
Školení - počet	1
- proškolených studentů nebo akad. pracovníků	87
- hodin	1,5 h
Otevírací doba (standardní)	40 h / týden ²
Citační analýza	1
Počet knih odevzdaných do biblioboxu	0
MVS	0
MMVS	0

Personálie

Beze změn v r. 2023.

Vzdělávání

a) knihovníky

Součástí každoroční náplně práce knihovny je proškolení studentů a akademických pracovníků v přístupných elektronických informačních zdrojích (EIZ) dostupných na Univerzitě Palackého. Školení probíhalo v učebnách Fakulty zdravotnických věd. Vedoucí knihovny byla opět přizvána k výuce v rámci akreditovaných odborných předmětů na FZV pro studenty oboru dětská sestra, všeobecná sestra, radiologický asistent, fyzioterapeut a zdravotnický záchranář:

- Diplomový seminář (FYT/AFA04)

² Otevírací dobou se u KFZV myslí pracovní doba knihovníka v KFZV. Prostor studovny KLF/KFZV je však standardně otevřen 47,5 h. / týdně.

- Práce s odborným textem (OSE/DSA02)
- Práce s odborným textem (OSE/VOP02)
- Práce s odborným textem (OSE/VOK02)
- Práce s odborným textem (OSE/ZZP04)
- Práce s odborným textem (OSE/ZZK04)
- Semináře k bakalářské práci (FYT/ETA31)
- Semináře k bakalářské práci (FYT/FTA31)
- Výzkum v radiologii (OSE/ZTK01)
- Výzkum v ošetřovatelství (OSE/ORC11)
- Výzkum v ošetřovatelství (OSE/ORP11)

V rámci těchto vstupů do výuky byla řešena problematika rešeršní činnosti, vyhledávání v odborných lékařských a nelékařských databázích a změně citačního stylu z ISO 690 na APA 7th edition. Stejně jako v roce 2023 proběhl pro všechny první ročníky „Knihovnický úvodník“ o službách Knihovny FZV.

b) knihovníků

V průběhu roku 2023 se vedoucí proškolila prostřednictvím webinářů na tato témata: „Facebook vaší knihovny a další sociální sítě“, „Scite: going beyond citation counts“, „Syndrom vyhoření“, „Ethics focus: plagiarism and text recycling“, „Expert tools: Ovid tools designed to drive your search experience“, „Profily výzkumníků vo Web of Science“, „ARL školení - vyřazování“, „Uživatelské testování webu“, „Prehľad integrácií medzi platformami Web of Science a ProQuest“, „Zvýšte úspešnosť grantov svojej inštitúcie pomocou analytík založených na údajoch – Research Smarter Webinar“, „**How research publications & citations can provide quality control to AI**“, „What can the Oxford English Dictionary do for your library users?“, „Zvyšovanie odolnosti mäkkého cieľa“ a „Najdôležitejšie rozšírenia na Web of Science a InCites v roku 2023“.

Spolupráce

KFZV spolupracuje s oddělením Vědy a výzkumu na FZV a podílí se na tvorbě návodů pro toto oddělení.

Vize

KFZV momentálně žádnou dlouhodobou vizi nemá, vše závisí od získání prostoru pro Knihovnu FZV.

PhDr. Zuzana Svobodová
vedoucí Knihovny FZV

Knihovna Lékařské fakulty

Knihovna Lékařské fakulty je součástí Knihovny UP v Olomouci a řadí se mezi specializované knihovny v oblasti zdravotnictví a medicíny. Sídlí v dostavbě Lékařské fakulty UP v Olomouci a skládá se z půjčovny lékařské literatury a ze studovny. Další součástí je rozsáhlý sklad, kde jsou uloženy převážně staré ročníky odebíraných časopisů.

Knihovnicko-informační služby + novinky

Knihovna LF zprostředkovávala klasické knihovnicko-informační služby, což zahrnuje elektronickou výpůjčku absenčních knih, výpůjčku prezenčních knih, tisk dokumentů, kopírování, skenování, nabíjení ISIC karet, půjčování časopisů, přístup k internetu a k rozličným databázím a výukovým portálům, a také výpůjčku notebooku či tabletu. Jako veliký přínos ve službách knihovny se znovu potvrdila možnost bezhotovostního placení prostřednictvím platebního terminálu - za nabíjení kreditů na tisk a kopírování, pro uhrazení pokut za včas nevrácené knihy nebo pro nákup reklamních předmětů. Přímou v knihovně byla k dispozici studovna s volným výběrem literatury a studijní místa pro studium prezenčních knih a časopisů. Dále byly studentům v budově LF k dispozici studijní místa s počítači, umístěné na chodbách a v atriu „staré“ budovy Teoretických ústavů LF, tedy celkově 4 místa v non-stop režimu. V prostorách knihovny se nachází 2 černobílé kopírovací stroje, samoobslužný skener a stroj pro kroužkovou vazbu. Další barevná tiskárna/kopírka je k dispozici opět v nonstop zóně ve „staré“ budově Teoretických ústavů. V prostorách knihovny studenti využívali také 2 univerzální nabíjecí boxy na mobilní telefony, notebooky či tablety, z toho jeden je samoobslužný s umístěním ve studovně. V půjčovně lékařské literatury a ve studovně jsou situovány 2 odpočinkové zóny, které studentům poskytovaly jak pohodlné místo ke studování, tak byla třeba jen k odpočinku či k tichému setkávání. U výpůjčního pultu knihovny LF byly v prodeji propagační předměty a materiály Lékařské fakulty a Knihovny UP. V půjčovně Knihovny LF byl umístěn současně také knihovní fond Knihovny Fakulty zdravotnických věd. Pro studium byla k dispozici prostorná studovna se studijními místy a s druhou odpočinkovou zónou, kde přítomné studenty již neruší knihovnické výpůjční a servisní služby. Zde mají studenti výhodu a možnost samoobslužného užívání koutku s varnou konvicí a mikrovlnnou troubou.

Co se týká odborných činností, mimo výše popsanych služeb pro studenty, Knihovna LF se v roce 2023 soustředila také na zpracování tematických rešerší, vyhledávání plných textů článků a ověřování jejich dostupnosti. Následně vyřizuje požadavky meziknihovní výpůjční služby (MVS) - aktivní i pasivní v rámci ČR plus i na mezinárodní úrovni (MMVS). Poskytovala konzultace a školení v oblasti rešeršní činnosti, elektronických informačních zdrojů, databází, citačních ohlasů, H-indexů, hodnotících metrik časopisů a konzultace k problematice tzv. „predátorských“ časopisů, citování, citačních manažerů nebo bibliometrie obecně či dalších výstupů z databází.

Knihovní fond

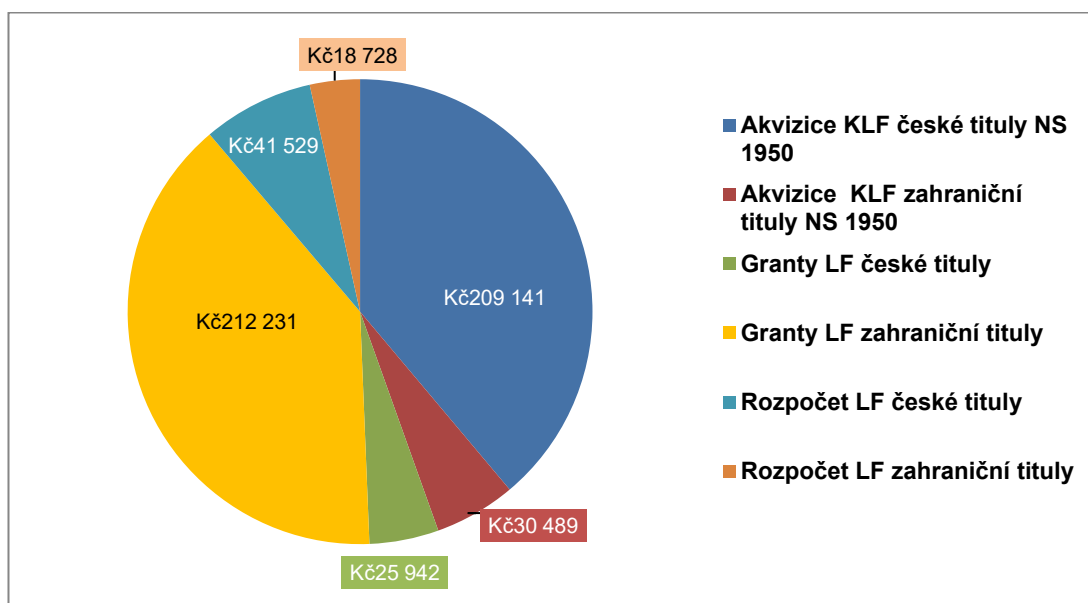
Knihovní fond byl doplňován především z prostředků Lékařské fakulty UP a rovněž z prostředků Knihovny UP, z projektů a darů. V roce 2023 se podařilo uskutečnit 2 velké nákupy z LF - z NS 1950, a průběžné menší nákupy, některé nové tituly byly dary. Akvizice KLF opět obratem reagovala na požadavky studentů a akademiků dle studijních osnov.

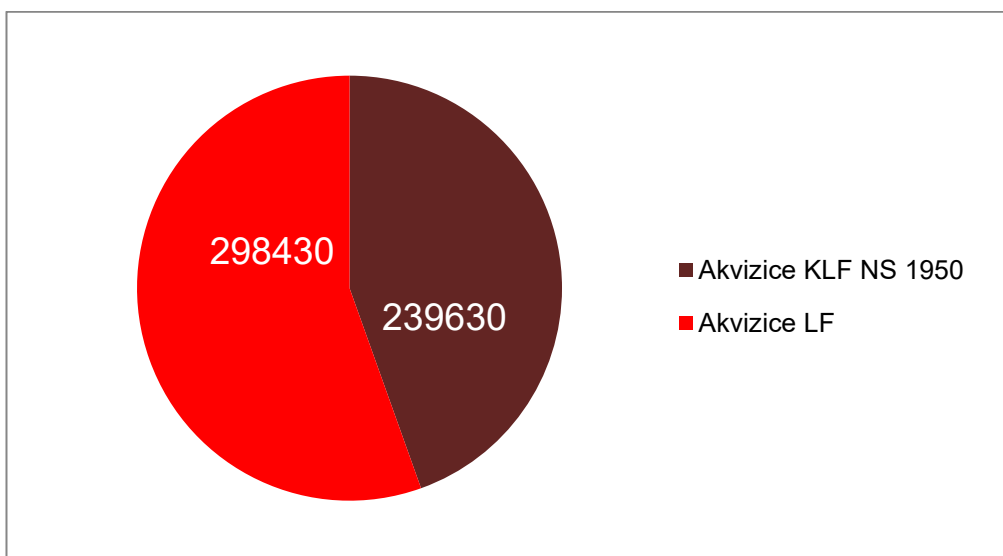
Knihovní fond byl rozšířen o 1 128 nových knih a byl ke konci roku 2023 v celkovém objemu 38 083 knihovních jednotek. Fond je rozdělen do jednotlivých lékařských oborů zejména pro snazší orientaci. Knihovna realizovala také akvizici knih a časopisů na jednotlivé ústavy a kliniky LF UP v Olomouci.

V půjčovně Knihovny LF se nachází knihovní fond Knihovny Fakulty zdravotnických věd, a to i se souvisejícími výpůjčními a servisními službami. Navyšuje tak výpůjční fond KLF o dalších 1 165 jednotek.

Knihovna LF měla na starosti doplňování fondu jak z prostředků LF, tak z jednotlivých grantů. Jednalo se o akvizici v celkové výši 538.060 Kč - s umístěním titulů do fondu samotné Knihovny LF (financováno z NS 1950), a dále na jednotlivé ústavy a kliniky (financování z NS jednotlivých pracovišť a z grantů LF). Viz Grafy níže.

Akvizice v Knihovně LF za rok 2023

Knihovní fond obsahuje nejen knihy, ale také časopisy. Knihovna nabízela celkem 119 titulů aktuálně odebíraných tuzemských i zahraničních časopisů jak v tištěné, tak v elektronické nebo v kombinované formě. K dispozici byl také rozsáhlý archiv aktuálně odebírané, ale také již neodebírané periodické literatury.

V průběhu celého roku 2023 probíhalo vyřazování opotřebovaných a starých knih z fondů ústavů, klinik a také knihovny, revize multiplikátů, či knih neodpovídajícího zaměření. Týkalo se to v neposlední řadě i časopisů. Celkem bylo vyřazeno celkem 518 titulů knih nebo titulů z archivu periodické literatury.

Nad rámec na UP v Olomouci a centrálně předplacených elektronických informačních zdrojů, dostupných na Portálu elektronických informačních zdrojů na UP - <https://ezdroje.upol.cz/>, zafinancovala Lékařská fakulta UP ze svých prostředků prodloužení předplatného na unikátní expertní online databázi DynaMed a výukového portálu AMBOSS. Knihovna LF má supervizi nejen pro oba uvedené elektronické zdroje.

Statistiky

Knihovna LF byla v roce 2023 otevřena po celý akademický rok 5 dní v týdnu s provozní dobou pondělí až čtvrtek 8 – 18 hod. a v pátek 8 – 15.30 hod.

Počet absenčních výpůjček	20 190
z toho - první výpůjčka	6 535
- prodloužení	7 120
Počet nových knih	1 128

Finanční nároky na nové knihy ve fondu (fakultní, grantové prostředky)	239 630 Kč
Celkový počet knih ve fondu	38 083
Počet odebíraných časopisů	119
z toho dary nebo výměny	1
Počet vyřazených knih	518
Počet návštěvníků	169 632
Počet xerokopií	106 682
Rešerše	49
Odborné konzultace - počet	90
- hodin	110 hod
Výuka - počet výukových akcí	38
- proškolených studentů nebo akad. pracovníků	129
- hodin	63 hod
Školení - počet	13
- proškolených studentů nebo akad. pracovníků	70
- hodin	150 hod
Otevírací doba (standardní)	48 hod / týden
Citační analýza	38
Počet knih odevzdaných do biblioboxu	1160
MVS – pro naše uživatele	53
MVS – pro uživatele z jiných knihoven	86
MMVS – pro naše uživatele	57

Personálie

Knihovna LF má celkem 5 zaměstnankyň, všechny s plnými úvazky.

Vzdělávání

Každá ze zaměstnankyň si podle svého pracovního zaměření průběžně zvyšovala své vzdělávání a dovednosti účastí na kurzech a seminářích v prezenčním i online prostředí.

Zaměstnankyně Knihovny LF provedly celkem 103 vzdělávacích akcí, školení, konzultací, exkurzí. Některé jsou zodpovědné za výuku v akreditovaných předmětech – podíl na pregraduální i postgraduální výuce na LF UP v Olomouci a na rozličných školeních v oblasti (nejen) práce s informacemi.

Akce

Účast na Dni otevřených dveří LF UP v Olomouci. Účast na akci k propagaci elektronických informačních zdrojů (EIZ) „Týden s EIZ aneb I love e-zdroje“.

Účast na projektech, spolupráce s jinými subjekty

Knihovna LF byla i v roce 2023 zapojena do projektu „Obálky knih“, <https://obalkyknih.cz/>, rámci kterého bylo naskenováno 341 obálek, obsahů a seznamů použité literatury.

Vedoucí Knihovny LF se 2x účastnila setkání konzultační skupiny REGLEK (Konzultační skupina pro rozvoj regionálních center zdravotnických knihoven v ČR) při Národní lékařské knihovně Praha, již je Knihovna LF členem.

Spolupráce s Fakultní nemocnicí Olomouc.

Vize

Knihovna by měla - a také bude - i nadále sloužit studentům, akademickým pracovníkům a lékařům jako klasická informační instituce, která bude zastávat také významnou roli v oblasti informačního vzdělávání. V budoucnu by se měli všichni pracovníci cíleně, průběžně vzdělávat a prohlubovat své znalosti v souvislosti s novými potřebami v oblasti poskytovaných služeb a pokračovat v zapojení do výuky v akreditovaných předmětech na LF UP v Olomouci.

RNDr. Dana Šubová, Ph.D.
vedoucí Knihovny LF

Knihovna Právnické fakulty

Knihovna Právnické fakulty je součástí Knihovny Univerzity Palackého v Olomouci a sídlí v budově B na adrese Tř. 17. listopadu 6. Knihovní fond je zaměřený na právo, politologii a další příbuzné obory. Součástí knihovny PF je Evropské dokumentační středisko.

Knihovnicko-informační služby

Knihovna poskytuje uživatelům absenční i prezenční výpůjčku ze svého fondu. A to především z fondu umístěného přímo v prostorách knihovny a ve skladech knih a časopisů. Zprostředkovaně i z fondu dislokovaného na jednotlivých katedrách. Provádí individuální proškolení uživatelů pro využívání souborného katalogu KUP, pro práci s EIZ, práci s internetem a při využívání kopírky a skeneru.

Knihovna PF zabezpečuje výběr podkladů pro akvizici do knihovny PF, na katedry PF a Zbrojnici. Pro oddělení komunikace PF monitorujeme publikační činnost akademických pracovníků ve vybraných periodikách.

Knihovní fond

Knihovní fond KUP PF je doplňován především z prostředků Knihovny UP, Právnické fakulty UP a grantů.

Bylo zakoupeno 540 titulů v hodnotě 475.977 Kč. Z toho grantové nákupy činily 326.579 Kč a nákupy fakulty 149.398 Kč. Většina knih putovala do fondu příručních knihoven jednotlivých akademiků PF, ale i volný výběr knihovny byl rozšířen.

Ve stejném období bylo zakoupeno 57 titulů periodik (49 českých a 8 zahraničních) v celkové hodnotě 145.603 Kč. Dále evidujeme 14 titulů periodik (9 českých a 5 zahraničních) docházejících do knihovny jako dary.

Právnická fakulta UP opět předplatila ze svých prostředků databáze Oxford Handbooks Online: Law a HeinOnline.

Po domluvě s akademickými pracovníky byla zřízena nová předmětová skupina Právo a digitální technologie.

Statistika

V průběhu roku 2023 navštívilo knihovnu 27.801 uživatelů, realizováno bylo 10.046 absenčních výpůjček. Přičemž nejsilnějším měsícem v návštěvnosti byl listopad, kdy knihovnu navštívilo 5.174 návštěvníků.

V předsálí knihovny je zabudován bibliobox na vracení knih, další přenosný byl přemístěn k vratnici budovy A. Za rok 2023 studenti vrátili 491 knih.

Pro kopírování a tisk uživatelé používají 2 samoobslužné černobílé kopírky, které umožňují, mimo klasického kopírování, bezplatně skenovat dokumenty a posílat si je do vlastního e-mailu. Bylo provedeno 30.229 tisků a kopií. Knihovna slouží také jako místo pro nabíjení kreditů ke kopírování a tisku. Pro uživatele je k dispozici 32 studijních míst a 5 počítačů, 3 skenery a 1 notebook.

Studovna knihovny je otevřena 43 hodin týdně.

Počet absenčních výpůjček	10.046
z toho - první výpůjčka	4.751
- prodloužení	5.295
Počet nových knih	540
Finanční nároky na nové knihy ve fondu (fakultní, grantové prostředky)	475.977 Kč
Celkový počet knih ve fondu	31.601
Počet odebíraných časopisů	71
z toho dary nebo výměny	14
Finanční nároky na časopisy	145.603 Kč
Počet vyřazených knih	0
Počet návštěvníků	27.801
Průměr výpůjček na návštěvníka	0,361
Rešerše	0
Odborné konzultace - počet	3
- hodin	1,5 h
Výuka - počet výukových akcí	24
- proškolených studentů nebo akad. pracovníků	233
- hodin	24 h
Školení - počet	0
- proškolených studentů nebo akad. pracovníků	0
- hodin	- h
Otevírací doba (standardní)	43 h / týden
Citační analýza	0
Počet knih odevzdaných do biblioboxu	491
MVS	0
MMVS	0

Personálie

Provoz knihovny je zabezpečen 3 pracovníci na plný úvazek.

Vzdělávání

a/ knihovníky

Školení pro studenty 1. ročníku probíhalo od října do listopadu. Na podzim 2023 proběhlo 24 „úvodních školení“ s účastí 233 studentů. Toto školení je bodovým bonusem předmětu Úvod do studia na PF. Seznamuje studenty s fondem knihovny, katalogem a dalšími službami KUP. Část školení je věnována elektronickým informačním zdrojům zaměřeným především na oborové databáze.

b/ knihovníků

Během roku se všechny zaměstnankyně účastnily jazykových kurzů a školení BOZP a PO.

Jaroslava Čunderlová

- semináře CŽV – Etika-opatření na konci života, Well-being ve vysokoškolském prostředí a Psychohygienu,
- seminář CŽV – Škola finanční gramotnosti a Zvyšování odolnosti měkkého cíle.

Svatava Huňková

- semináře CŽV – Efektivní mezigenerační komunikace, Zvyšování odolnosti měkkého cíle a Stres, syndrom vyhoření a prevence.

Michaela Vepřeková

- workshop Dita Palašáková – Týmové role podle Belbina
- seminář NK Praha – Aspi
- seminář Albertina – Jak se vyznat v e-učebnicích
- seminář CŽV – Psychohygienu
- semináře CŽV – Komunikace a týmová spolupráce a Zvyšování odolnosti měkkého cíle
- konference Knihovny současnosti Olomouc
- konference Bibliotheca Academica Jindřichův Hradec
- 23. setkání pracovníků právnických knihoven ČR a SR Košice

Účast na projektech, spolupráce s jinými subjekty

V březnu již tradičně proběhl 6. ročník akce Týden s EIZ, která seznamuje studenty a akademiky s elektronickými informačními zdroji a webovou stránkou eiz.upol.cz.
Ve dnech 6.–8. června se vedoucí KPF zúčastnila 23. setkání pracovníků právnických knihoven České a Slovenské republiky, které proběhlo v Košicích po tříleté pauze.

Dne 27. června u příležitosti Dne památky obětí komunistického režimu byl v předšálí knihovny slavnostně odhalen Památník JUDr. Milady Horákové. Autorem díla je akademický sochař a olomoucký rodák Otmar Oliva.

V září se absolventi druhé stříbrné promoce na Právnické fakultě podívali také do knihovny.

V listopadu jsme se s kolegy a kolegyněmi z KUP zúčastnili sbírky ke Dni válečných veteránů.

V projektu [Obalkyknih.cz.](http://Obalkyknih.cz), v rámci kterého se do souborného katalogu skenuje obálka, obsah a seznam literatury všech nově zakoupených titulů, se během roku 2023 naskenovalo 2.721 stran, z toho bylo 89 titulů, 1.231 stran obsahu a 1.395 seznamů literatury.

Vize

Úkolem do dalšího období bude pokračování v důkladné revizi a vyřazování fondu ve skladech knih a časopisecké literatury.

Mgr. Michaela Vepřeková
vedoucí Knihovny PF

Knihovna Přírodovědecké fakulty

Knihovna PŘF je součástí Knihovny Univerzity Palackého a sídlí ve dvou objektech. Na adrese 17. listopadu 12, v budově PŘF na Envelopě, je umístěn fond zejména z oborů chemie, geologie, geografie, geoinformatiky, rozvojových studií, fyziky, optiky, matematiky a informatiky. Pobočka v areálu biologických oborů v Olomouci-Holici, na adrese Šlechtitelů 11, pokrývá oblasti botaniky, biochemie, buněčné biologie a ekologie.

Knihovnicko-informační služby

Knihovna PŘF zprostředkovává klasické knihovnicko-informační služby jako elektronickou výpůjčku a vracení absenčních knih, výpůjčku a vracení prezenčních knih, tisk dokumentů, kopírování, skenování, nabíjení ISIC karet, půjčování časopisů, přístup k internetu a databázím. Rovněž spolupracuje s dalšími složkami KUP (MVS, akvizice). Knihovna PŘF také tvoří podklady pro akvizici knih s přírodovědnou tematikou pro Zbrojnici.

Ve studovně na Envelopě je k dispozici 94 studijních míst, ve studovně v Holici 61 studijních míst. Studovna na Envelopě má otevřeno 43 hodin týdně, studovna v Holici 29 hodin týdně.

Během celého roku byla zejména v Knihovně na Envelopě masivně využívána studijní místa, často do maximálního limitu kapacity. V holické knihovně si uživatelé během roku zvykli na nový bibliobox (instalován v listopadu roku 2022) a využívají ho zejména ve zkuškovém období a během letních prázdnin.

Během července a srpna došlo v obou knihovnách k přesunu a údržbě fondu. Pro uživatele měly obě knihovny stanoveny otevírací hodiny, bylo možné domluvit se i na návštěvě mimo určený čas.

Od září se knihovna vrátila do celotýdenního provozu. Studující mohli v zimním semestru znovu využít nejen fond knihovny, ale i studijní místa, počítače, kopírky a skenery.

Realizováno bylo celkem 14 453 výpůjček. Návštěvnost činila 31 686 osob na Envelopě a 7 879 na Holici, celkem tedy 39 565 uživatelů. Počet xerokopíí byl 58 278 na Envelopě a 9 118 na Holici, celkem 67 396.

Knihovní fond

Knihovna PŘF disponuje vlastní rozpočtem, který jí poskytuje fakulta. Je určen především k nákupu knih a časopisů. Částka byla pro rok 2023 stanovena na 250 000 Kč.

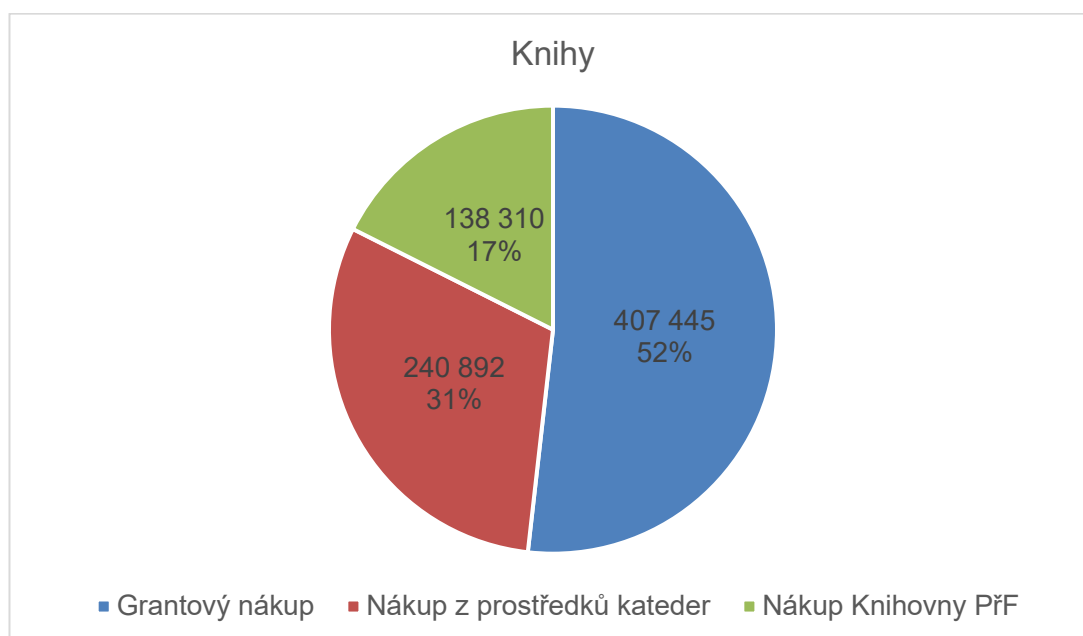
V roce 2023 byly v rámci celé PŘF UP zakoupeny knihy a časopisy v celkové hodnotě 1 219 341,26 Kč.

Celková vynaložená částka na nákup knih činila 786 647,20 Kč. Celková částka za nákup časopisů byla 432 694,06 Kč. U časopisů je preferována online forma.

Přírůstek knihovny za rok 2023 byl 1 514 knihovních jednotek.

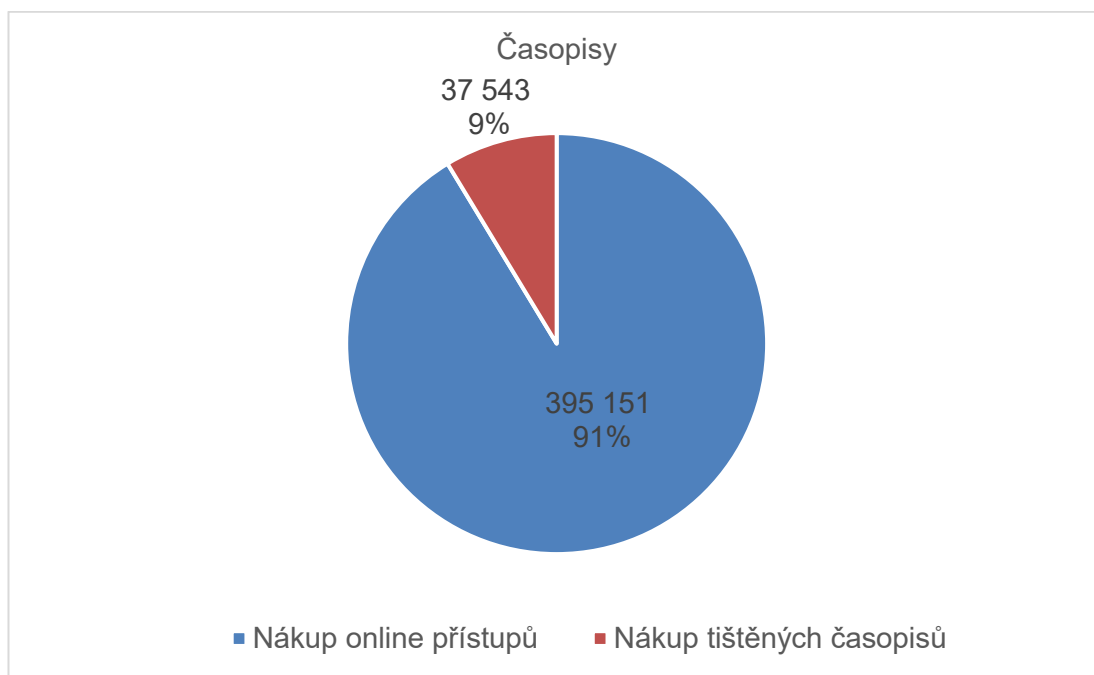
Akvizice knih v roce 2023

Druh akvizice - knihy	Kč
Grantový nákup	407 445,00
Nákup z prostředků kateder	240 892,00
Nákup Knihovny PŘF	138 310,20
Celkem	786 647,20

Akvizice časopisů v roce 2023

Druh akvizice - časopisy	Kč
Nákup online přístupů	395 151,24
Nákup tištěných časopisů	37 542,82
Celkem	432 694,06

Statistika

Počet absenčních výpůjček	14 453
z toho - první výpůjčka	6 398
- prodloužení	8 055
Počet nových knih	1514
Finanční nároky na nové knihy ve fondu (fakultní, grantové prostředky)	789 647,- Kč
Celkový počet knih ve fondu	63 625
Finanční nároky na časopisy	432 694,- Kč
Počet odebíraných časopisů	54
z toho dary nebo výměny	48
Počet vyřazených knih	776
Počet návštěvníků	39 565
Průměr výpůjček na návštěvníka	0,37
Rešerše	0
Citační analýza	0
Odborné konzultace - počet	0
- hodin	0
Výuka - počet výukových akcí	0
- proškolených studentů nebo akad. pracovníků	0

- hodin	1,5
Školení - počet	7
- proškolených studentů nebo akad. pracovníků	500
- hodin	1,5
Otevírací doba (standardní)	43 h / týden
Počet knih odevzdaných do biblioboxu	2 119
MVS	0
MMVS	0
Počet naskenovaných obálek	5 603
Počet xerokopií	67 396

Personálie

V Knihovně PŘF došlo v úvodu roku 2023 k personální změně. K 28. únoru odešla z holické knihovny Mgr. Sylvie Sommerová. Na výpomoc se vrátila paní Zdeňka Koutná. Na Envelopě k žádným personálním změnám nedošlo.

Vzdělávání

a/ knihovníky

Knihovna poskytuje během celého roku konzultace ohledně výpůjčky knih a časopisů, vyhledávání v katalogu, kopírovacích služeb a skenování. Hlavní nápor se každoročně soustředí do počátku zimního semestru. Zaznamenaly jsme rovněž větší množství zahraničních studentů, a v této souvislosti jsme poskytovaly informace zejména ohledně kopírovacích služeb.

Úvodem semestru byli studující prvního ročníku seznámeni se službami knihovny. Během návštěvy vedoucí knihovny ve výuce došlo k proškolení zhruba 500 studentů. Studující z katedry geografie a katedry rozvojových studií navíc knihovnu i osobně navštívili.

I samotné knihovnice se během roku účastnily jazykových kurzů a celé řady odborných školení a konferencí.

b/ knihovníků

M. Václavíková

- Celoroční kurz angličtiny pro zaměstnance
- Škola finanční gramotnosti
- Lektorské a rétorické dovednosti
- Berlín – exkurze po berlínských knihovnách
- Školení první pomoci
- Self-management a efektivní využití času

- Konference Asociace knihoven vysokých škol Jindřichův Hradec
- Hlasové ladění aneb tělo - hlas - slovo - text
- Zvyšování odolnosti měkkého cíle

V. Szitaiová

- Celoroční kurz angličtiny pro zaměstnance
- Well-being ve vysokoškolském prostředí
- Komunikace v konfliktních situacích
- Školení první pomoci
- Self-management a efektivní využití času
- Psychohygiena (ZOOM)
- Komunikace a prezentační dovednosti (MOODLE)
- Zvyšování odolnosti měkkého cíle
- Stres, syndrom vyhoření a prevence I. část
- Stres, syndrom vyhoření a prevence II. část

V. Plevová Marková

- Celoroční kurz angličtiny pro zaměstnance
- Stres, syndrom vyhoření a prevence
- Školení první pomoci
- exkurze do Knihovny Vysočiny Havlíčkův Brod
- Hlasové ladění aneb tělo - hlas - slovo – text
- Zvyšování odolnosti měkkého cíle

E. Stehlíková Riedingerová

- Školení první pomoci

Akce, účast na projektech, spolupráce s jinými subjekty

Knihovna se účastní celouniverzitního Dne otevřených dveří. Rovněž spolupracuje na projektu ObalkyKnih.cz, který sdružuje různé zdroje informací o knížkách do jedné, snadno použitelné webové služby. V průběhu roku se podařilo v naší knihovně naskenovat 5 603 záznamů obálek, obsahů či seznamů literatury. V měsíci únoru proběhla v knihovně celotýdenní vzdělávací akce na podporu a propagaci elektronických informačních zdrojů.

Vybavení

V roce 2023 byla pořízena pro potřeby knihovnic nová tiskárna, neboť původní model nečekaně dosloužil. Byly rovněž zakoupeny fólie k obalování knih.

Vize

Nadále budeme spolupracovat s vyučujícími při nákupu vhodné literatury, v roce 2023 se komunikace v tomto směru velmi osvědčila. V plánu je opět uspořádání knižní výstavy. Rovněž se chceme větší měrou vzdělávat, ať už v jazykových kurzech nebo při odborných knihovnických školeních, řadu školení z roku 2023 jsme vyhodnotily jako velmi přínosnou.

Mgr. Marcela Václavíková
vedoucí Knihovny PŘF